Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 5 (5379)
ПАНЯДЗЕЛАК
6
СТУДЗЕНЯ
1936 г.
Год выдання XIX

ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

ПРАМОВА НАРОДНАГА КАМІСАРА ЗЕМЛЯРОБСТВА СССР тав. М. А. ЧЭРНОВА НА НАРАДЗЕ ПЕРАДАВІКОЎ УРАДЖАЙНАСЦІ ПА ЗЯРНУ, ТРАКТАРЫСТАЎ І МАШЫНІСТАЎ МАЛАТАРАНЬ З КІРАЎНІКАМІ ПАРТЫІ І ЎРАДА.
ПАСТАНОВА СНК БССР І ЦК КП(б)Б АБ ХОДЗЕ ПЕРАДАЧЫ КАРМОЎ ФЕРМАМ.
ДАГАВОР НА СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ЗА ВЫСОКУЮ ЎРАДЖАЙНАСЦЬ У 1936 г. ПАМІЖ БЕЛАРУСКАЙ ССР І ЧЭРНІГАЎСКАЙ ВОБЛАСЦЮ.
УРУЧЭННЕ ОРДЭНАЎ ПЕРАДАВІКАМ УРАДЖАЙНАСЦІ.
С. РУБЕЖЫН, Г. МАЛІКІН — ЭСЭРАЎСКА - НАЦДЭМАЎСКАЕ АХВОСЦЕ Ў ОРГАНАХ НАРКОМАСВЕТЫ.
ЯКУБ КОЛАС — З ДАРОГІ.
ВОДГУКІ НА РАЗРЫЎ ДЫПЛАМАТЫЧНЫХ ЗНОСІН УРУГВАЯ З СССР.
АНТЫЯПОНСКІ РУХ У КІТАІ ЎЗМАЦНЯЕЦЦА.
ЗАКОНАПРАЕКТ АБ НЕЙТРАЛІТЭЦЕ ЗША.

АБ ХОДЗЕ ПЕРАДАЧЫ КАРМОЎ ФЕРМАМ

ПАСТАНОВА СНК БССР І ЦК КП(б)Б

СНК БССР і ЦК КП(б)Б адзначаюць зусім нездавальняючае выкананне пастановы ЦК і СНК БССР аб перадачы кармоў жывёлагадоўчым фермам. На 20-XII-35 года па БССР перадана канцэнтраваных кармоў толькі 26,1 проц., сакавітых — 51,8 проц. і грубых 90,7 проц.

СНК БССР і ЦК КП(б)Б падкрэсліваюць асабліва недапушчальныя адносіны да забеспячэння ферм кармамі ў Лагойскім, Магілеўскім, Кармянскім, Сенненскім, Кіраўскім, Рагачоўскім, Быхаўскім, Смалявіцкім і Лельчыцкім раёнах, якія перадалі фермам ад 10 да 50 проц.

СНК БССР і ЦК КП(б)Б пастанаўляюць:

1. Абавязаць старшынь райвыканкомаў, сакратароў райкомаў КП(б)Б і загадчыкаў райза ў дэкадны тэрмін арганізаваць праверку па кожнаму калгасу фактычнага выканання плана перадачы кармоў фермам, праверыць захаванасць і парадак выдаткавання кармоў з тым, каб забяспечыць неадкладнае выдзяленне і перадачу кармоў фермам у размерах патрэбнасці з улікам прыплоду 1936 года, забяспечыўшы таксама беражнае хаванне і эканомнае выдаткаванне кармоў. Асаблівую ўвагу звярнуць на тое, каб перш за ўсё быў перадан фермам увесь валавы збор з вызваленых ад паставак бульбы і зярна кармовых плошчаў.

2. СНК БССР і ЦК КП(б)Б яшчэ раз падкрэсліваюць выключную важнасць своечасовага і поўнага забеспячэння ферм кармамі ў справе павышэння прадукцыйнасці жывёлагадоўлі і далейшага росту стада і папярэджваюць, што персанальную адказнасць за поўнае забеспячэнне ферм кармамі нясуць старшыні калгасаў, загадчыкі райза і старшыні райвыканкомаў.

3. Даручыць Наркамзему і сельгасаддзелу ЦК выклікаць з дакладамі аб выкананні дзяржаўнага плана развіцця жывёлагадоўлі і забеспячэнні ферм кармамі загадчыкаў райза і загадчыкаў сельгасаддзелаў РК КП(б)Б Лагойскага, Кармянскага, Рагачоўскага, Быхаўскага і Лельчыцкага раёнаў, як найбольш адстаючых.

Сход актыва менскай гарадской партыйнай арганізацыі

Учора ў Доме партактыва працягваў сваю работу сход актыва Менскай гарадской партыйнай арганізацыі.

Па дакладу тав. Н. Ф. ГІКАЛО аб выніках снежаньскага пленума ЦК ВКП(б) разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі. Сакратары парткомаў фабрыкі імя Кагановіча т. ГЕФЕН і трампарка — тав. СУРАЖЫНСКІ, парторг цэха фабрыкі імя Куйбышэва т. ГОЛАНД і рад іншых выступаўшых таварышоў расказалі аб ажыўленні партыйна-масавай работы і росце новых партыйных кадраў у сувязі з правадзімай праверкай партыйных дакументаў.

Аб першым вопыце правядзення стаханаўскіх сутак расказалі актыву дырэктар завода імя Кірава тав. ДРАБЫШЭЎСКІ, сакратар парткома завода імя Варашылава тав. ЦІШКО, старшыня ЦП саюза швэйнікаў т. КЛЕБАНАЎ.

З вялікімі прамовамі выступілі загадчык сельскагаспадарчым аддзелам ЦК КП(б)Б т. КАРТУКОЎ, загадчык прамыслова-транспартным аддзелам ЦК КП(б)Б т. ГОТФРЫД, сакратар Менскага гаркома КП(б)Б т. ХАДАСЕВІЧ, упаўнаважаны Камісіі савецкага кантроля па БССР т. ЦІХОН. У спрэчках выступілі таксама ЦЯЎЛОЎСКІ — парторг завода імя Молатава, КАНОПІК — сакратар парткома фабрыкі «Кастрычнік», ВАСЕРМАН — дырэктар Белкомунбудтрэста.

Бурнай, доўга незмаўкаемай авацыяй і воклічамі ў гонар любімага правадыра народаў сустрэў актыў прапанову аб пасылцы прывітальнай тэлеграмы таварышу СТАЛІНУ.

У прынятай рэзалюцыі сход актыва вітае і поўнасцю ўхваляе рашэнні снежаньскага пленума ЦК ВКП(б) і намячае рад практычных задач перад менскай партыйнай арганізацыяй па рэалізацыі рашэнняў пленума.

АКРУГОВАЯ НАРАДА СТАХАНАЎЦАЎ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ Ў ПОЛАЦКУ

ПОЛАЦК, 5 студзеня. (Спец. кар. «Звязды»). 5 студзеня ў клубе імя Леніна адкрылася нарада стаханаўцаў і лепшых калгаснікаў-ударнікаў Полацкай акругі. Нараду адкрывае тав. Свірыдаў — старшыня оргкамітэта ЦВК БССР па арганізацыі Полацкай акругі.

У прэзідыуме, разам з кіраўнікамі акругі Ліхачовым, Вайновічам, Свірыдавым і намеснікам старшыні СНК БССР Саакянам месца займаюць лепшыя людзі акругі — ініцыятар спаборніцтва за высокі ўраджай брыгадзір калгаса «Чырвоная горка» Тачыла, лепшая свінарка калгаса «Ўсходы Леніна», Полацкага раёна, Тэндзелева, стаханаўка-трапальшчыца калгаса «Дабраволец», Ветрынскага раёна, Ганна Сямашка, лепшы трактарыст гэтага раёна Кармалец і інш.

У ганаровы прэзідыум выбраны члены палітбюро на чале з тав. Сталіным і кіраўнікі ордэнаноснай Беларускай рэспублікі тт. Гікало, Галадзед і Чарвякоў.

Доўга і горача ўдзельнікі нарады апладзіруюць сваім любімым правадырам партыі і ўрада, роднаму і горача любімаму ўсім народам т. Сталіну. З усіх бакоў валы нясуцца воклічы: «ура Сталіну», «дзякуй Сталіну за вясёлае і шчаслівае жыццё».

У парадку дня адно пытанне: вынікі 1935 сельскагаспадарчага года і далейшыя задачы ў барацьбе за ўмацаванне калгасаў акругі. З вялікім дакладам па гэтаму пытанню выступіў сакратар оргбюро ЦК КП(б)Б па Полацкай акрузе тав. Ліхачоў.

Пад бурныя апладысменты пасылаецца прывітанне тт. Сталіну, Молатаву, Калініну, Варашылаву, Гікало, Галадзеду і Чарвякову.

У рабоце нарады прымае ўдзел 320 дэлегатаў. Пры клубе арганізавана сельскагаспадарчая і ветэрынарная выстаўкі.

А. ЗАРУБЕЖНЫ.

СТАХАНАЎСКІЯ СУТКІ НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ СТАЛІНСКАГА РАЁНА

«На рашэнні снежаньскага пленума ЦК ВКП(б) дамо за стаханаўскія суткі 80 тон прадукцыі» — пад такім лозунгам праводзіліся ўчора стаханаўскія суткі на фабрыцы «Комунарка».

У тры гадзіны дня ўжо сталі вядомы першыя вынікі работы за змену. Мяккашакаладны цэх выканаў дзеннае заданне на 143 проц., карамельны — 159,3 проц., дражэйны — 262,2 проц. Фабрыка ў цэлым за першую змену выканала заданне на 179 проц. Прырост у параўнанні з папярэднімі днямі складае 95 проц.

Многія стаханаўцы і стаханаўкі далі рэкордныя паказальнікі прадукцыйнасці. У мяккашакаладным цэху глазіроўшчыцы Таболіна, Лютэрман, Зінькова выканалі зменную норму на 405—517 проц. У дражэйным цэху стаханаўка Жукоўская выканала 631,9 проц. зменнай нормы, Шымановіч Маша — 300,8 проц., Рыбаў — 590,9 проц.

***

На заводзе «Большэвік» дзенны план учора быў выканан на 159 проц. Першы хромавы цэх даў 150 проц. задання, другі — 154,7 проц. Стругаль Мілікоўскі — парторг першага хромавага цэха ўстанавіў новы ўсесаюзны рэкорд па струганню свіных скур, адстругаўшы за змену 1.071 штуку (385,2 проц.). Стаханаўка клеевarнага цэха комсамолка, групорг цэха Астраўлянчык перакрыла свой папярэдні рэкорд, выканаўшы план на 330 проц.

Паасобныя стаханаўкі паказалі выдатныя рэзультаты. Стаханаўка пятай істужкі Брампорт прапусціла праз свае аперацыі 1.080 адзінак замест 395 па норме. Асіпенка — 1.000 замест 350. Упершыню выканала сваю норму на 150 проц. работніца Чарвякова.

Па ўсёй фабрыцы першая стаханаўская змена дала 145,6 проц. плана.

НАРАДА ГАСПАДАРНІКАЎ У ПРОМАДДЗЕЛЕ ЦК КП(б)Б

Учора ў прамысловым аддзеле ЦК КП(б)Б адбылася нарада дырэктароў трэстаў, дырэктароў раду прадпрыемстваў Менска і іншых гарадоў, старшынь ЦП профсаюзаў па пытанню аб ходзе практычнага ажыццяўлення рашэнняў снежаньскага пленума ЦК ВКП(б) аб стаханаўскім руху. На нарадзе была пастаўлена задача шырокага прымянення ў адпаведнасці з рашэннямі пленума ЦК выдатнага вопыту Данбаса па правядзенню стаханаўскіх змен і сутак.

З абагульняючым дакладам аб першым вопыце правядзення стаханаўскіх сутак на беларускіх прадпрыемствах выступіў загадчык прамысловым аддзелам ЦК КП(б)Б тав. Готфрыд. Нарада намеціла практычныя мерапрыемствы па правядзенню стаханаўскіх сутак на прадпрыемствах усіх галін прамысловасці БССР. Па гэтаму пытанню выязджаюць на месцы адказныя работнікі прамысловасці і профсаюзаў. Партвыдат намячае выдаць у бліжэйшыя дні рад брашур аб вопыце правядзення стаханаўскіх сутак на заводзе «Большэвік», імя Кірава, бабруйскім лесакамбінаце і іншых прадпрыемствах.

ДАГАВОР НА СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ЗА ВЫСОКУЮ ЎРАДЖАЙНАСЦЬ У 1936 ГОДЗЕ ПАМІЖ БЕЛАРУСКАЙ ССР І ЧЭРНІГАЎСКАЙ ВОБЛАСЦЮ УССР

Дэлегаты ўсесаюзнай нарады перадавікоў высокага ўраджаю ад БССР і Чэрнігаўскай вобласці, выходзячы з пастаўленай таварышам Сталіным перад усёй краінай задачы давесці збор зернавых культур у бліжэйшыя 3—4 гады да 7—8 мільярдаў пудоў штогод, — беручь на сябе наступныя абавязацельствы:

БЕЛАРУСКАЯ ССР.

1. Арганізаваць масавы рух калгаснікаў і калгасніц Беларусі за высокі ўраджай з тым, каб дабіцца ў 1936 годзе не менш, чым у 350 калгасах сярэдняга ўраджаю аўса або ячменю 150 і вышэй пудоў з гектара, у тым ліку ў 50 калгасах па 180 і вышэй пудоў з гектара.

2. Давесці сярэдні ўраджай аўса і ячменю па рэспубліцы не менш, чым на 90—100 пудоў з гектара, азімага жыта і пшаніцы — 65—70 пудоў з гектара.

3. Лепшыя брыгадзіры і трактарысты нашай дэлегацыі тт. Рачок Соня, Ячменеў, Чубакоў і Калінін даюць абавязацельства выпрацаваць на сваіх трактарах не менш 1.100 гектараў на трактар і абвясціць паход за 1.000 гектараў па ўсёй Беларусі.

4. Лепшыя малацільшчыкі на малатарнях «МК-1.100» і «БДО-34» тт. Свірыд і Худавец абавязваюцца абмалаціць у 1936 годзе не менш 1.200 тон на малатарні «МК-1.100» і не менш 800 тон на малатарні «БДО-34» і абвяшчаюць паход за абмалот па ўсёй БССР не менш 1.000 тон на малатарні «МК-1.100» і 700 тон на малатарні «БДО-34».

5. Абавязваемся арганізаваць справу барацьбы за канюшыну сярод усіх калгасаў і калгаснікаў БССР з тым, каб закупіць, загатовіць і засыпаць у калгасах да пачатку вясны 1936 года не менш 1.200 тон насення канюшыны, davёўшы канюшынны клін у 1936 годзе да 250 тыс. гектараў.

6. Абавязваемся самі і, падняўшы ўсе калгасы і калгаснікаў, пачаць веснавую сяўбу зернавых 1936 года поўнасцю адсартаваным, абмененым на палепшанае і пратручаным насеннем, у раннія тэрміны і працяглаецю не больш 8—10 рабочых дзён, з поўным выкарыстаннем усіх трактарных і конных сеялак.

7. Для таго, каб добра ўгнаіць палі перад сяўбой, абавязваемся не толькі вывезці на поле ўвесь гной, які ёсць, з-пад аграмаджанага стада ў калгасах, але і арганізаваць па ўсёй Беларусі ў кожным калгасным двары збор попелу па 7—8 пудоў і вываз за плату з кожнага калгаснага двара не менш 5—6 вазоў гною.

8. Усе дэлегаты, перадавікі ўраджаю, абавязваюцца асабіста падрыхтаваць за зіму і ў працэсе палявых работ 2—3 чалавек кваліфікаваных работнікаў у палядводстве і на сельскагаспадарчых машынах. Здаць на працягу 1936 года агратэхмінімум на «выдатна» і арганізаваць масавы рух па аўладанню агратэхмінімумам у кожным калгасе.

ЧЭРНІГАЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.

I. Дабіцца ў 1936 годзе сярэдняга ўраджаю каласавых зернавых у калгасах, прадстаўленых на данай усесаюзнай нарадзе — не менш 200 пудоў з гектара.

а) Усе ўдзельнікі нарады трактарысты абавязваюцца выпрацаваць у 1936 годзе не менш 1.500 гектараў на трактар.

б) Машыністы абавязваюцца даць не менш 1.200 тон за сезон малацьбы на малатарні «МК-1.100».

II. Для павышэння ўраджайнасці правесці такія мерапрыемствы:

а) поўнасцю ўгнаіць плошчу пад яравое збожжа;

б) поўнасцю выкарыстаць мінеральныя ўгнаенні, праводзячы аналіз глебы ў кожным калгасе і вывучыўшы патрэбы зямлі ў тых ці іншых угнаеннях. Арганізаваць збор попелу (не менш 8 пудоў з калгаснага двара) і курынага памёту, робячы аплату працаднямі калгаснікаў за зданыя ўгнаенні;

в) шырока ўжыць яравізацыю насення, забяспечыўшы не менш 15 проц. яравізаванай сяўбы ў 1936 годзе;

г) арганізаваць накапленне гною ў кожным калгасе. Узяць з адной галавы жывёлы на ферме не менш 12 тон гною. Правесці масавую работу сярод калгаснікаў па мабілізацыі ўгнаенняў з тым, каб кожны калгасны двор накапіў не менш 20 вазоў (10 тон) гною для калгасных палёў. Выкарыстаць для павелічэння гною на падсціл леташнюю салому, алкіды торфу, сухое лісце і т. д. Увесь гной захоўваць у спецыяльных гноехавальніках (ямы, кагаты), арганізаваць збіранне гнойнай жыжы;

д) правесці снегазатрыманне (асабліва ў паўднёвай частцы вобласці) на азімых глебах;

е) вясной правесці баранаванне азімых у 1—2 сляды ў залежнасці ад стану глебы;

ж) сяўбу яравых правесці, строга прытрымліваючыся агратэхнікі. Сеяць чыстагатунковым, ачышчаным, пратручаным насеннем. Сяўбу правесці на працягу 6 рабочых дзён. Усе зернавыя пасевы ачысціць ад пустазелля, праводзячы неабходную колькасць разоў праполку;

з) правесці з зімы замацаванне ўчасткаў зямлі за звеннямі.

III. Для павелічэння прадукцыйнасці трактарнага парку і ўсямернага развіцця стаханаўскага руху сярод трактарыстаў правесці такія мерапрыемствы:

а) трактарысты абавязваюцца ў 1936 годзе павысіць сваю тэхнічную граматнасць, каб кожны меў кваліфікацыю не ніжэй брыгадзіра-механіка. Таксама абавязваюцца вывучыць працаваць на трактары (рулявымі) не менш 2-х чалавек кожны;

б) дабіцца ў 1936 годзе, каб кожны трактарыст меў загадзя распрацаваны і ўзгоднены з калгасамі маршрут сваёй работы на трактары;

в) запраўку трактара праводзіць толькі ў баразне, арганізаваць падвоз гаручага да месца работы трактара з тым, каб на запраўку аддаць не больш 10—15 мінут;

г) вылучыць пастаянных людзей на работу запраўшчыкамі, якія-б адказвалі за дастаўку гаручага і масла, а таксама вылучыць пастаянных счэпшчыкаў.

IV. Беручы на сябе гэтыя абавязацельствы па павышэнню ўраджайнасці, па пад'ёму прадукцыйнасці працы трактарнага парку, мы заклікаем усіх калгаснікаў вобласці актыўна ўключыцца ў магутны рух за выкананне ўказанняў таварыша Сталіна, заклікаем усіх калгаснікаў і калгасніц нашай вобласці арганізаваць барацьбу за павышэнне ў 1936 годзе ўраджаю зернавых культур у кожным калгасе да 120 пудоў з гектара, а ў 200 калгасах не менш 150 пудоў з гектара.

Побач з павышэннем натуральнай часткі працадня дабіцца павелічэння грашовай вартасці працадня не менш 2—4 рублёў.

Заклікаем усіх трактарыстаў вобласці ўключыцца ў паход трактарыстаў-«тысячнікаў», дабіцца не менш 1.000 гектараў выпрацоўкі на кожны трактар.

Шырока разгарнуць работу па аўладанню агратэхнікай, падрыхтаваць у гэтым годзе ў кожным калгасе не менш 40 калгаснікаў у гуртках агратэхнікі, а таксама ў кожным калгасе не менш 10 вопытнікаў пры хатах-лабараторыях.

V. Падпісваючы дагавор паміж дэлегатамі нарады Чэрнігаўскай вобласці і БССР, — уносім прапанову склікаць у Чэрнігаў прадстаўнікоў калгасаў і заключыць дагавор паміж Чэрнігаўскай вобласцю і БССР.

Просім рэдакцыю газеты «Социалистическое земледелие» быць арбітрам у нашым спаборніцтве.

ДЭЛЕГАТЫ:

Ад БССР:

ЗНАКАЎ, БЛОЦКІ, БЕЙНЕ, РАЧОК, ЯЧМЕНЕЎ, ЧУБАКОЎ, КАЛІНІН, ЮХНЕВІЧ, КУЛАЙ, ГАРБУЗ, БЛЯХЕРАВА, КЛІШЭВІЧ, ДРАГУН, СВІРЫД, ХУДАВЕЦ, ЮРАСЕЎ.

Ад Чэрнігаўскай вобласці:

ГРАБЧУК, ІШЧЭНКА, ЮШЧЭНКА, КАНДРАЦЕНКА, МУЖЭНКА, ЧЭРНАБРОЎКІН, ІСАЧЭНКА, ПРЫХОДЗЬКА, ДРУЗЬ, ГАРДЗІЕНКА, АМЕЛЬЧЭНКА, КАСЦЮЧЭНКА, ДОННІК, МАРЧЭНКА, СКРЫПКА, ВАРОНА, ГРЫШНІН, ЛУЖЧЭНКА, ЛІСАВОЙ, БОЛЬБУХ.

Кіраўнікі дэлегацый:

Заг. сельгасаддзела ЦК КП(б)Б **КАРТУКОЎ.**

Заг. сельгасаддзела Чэрнігаўскага абкома КП(б)У **ВАДАВОЗЕНКА.**

Усесаюзны рэкорд каменшчыка Дворкіна

Тав. ДВОРКІН у часе перапынку гутарыць са сваімі дапаможнымі рабочымі. Злева направа: тт. А. І. БАРШЭЎСКІ, І. І. АПЕЛЬКАНЦ, П. Э. ДВОРКІН, Г. Ф. БАРКОЎСКІ і В. П. ПУШ.

Учора на пабудове асфальтавага завода Белкомунбудтрэста каменшчык-стаханавец П. Э. Дворкін устанавіў на ўкладцы цэглы новы ўсесаюзны рэкорд. За 8 гадзін ён уклаў 31.824 цагліны пры норме 1.300. Тав. Дворкін зарабіў у гэты дзень 146 руб. 57 кап.

Рэкорд быў дасягнут дзякуючы выключна добрай арганізацыі работы і бесперабойнаму забеспячэнню неабходнымі матэрыяламі. Раствор быў загатоўлен з раніцы на ўвесь дзень, цэгла складзена радамі па фронту сцяны вышынёй у 1 метр 20 сантыметраў. Скрыні з растворам былі расстаўлены на два метры адна ад другой на адлегласці 80 сантыметраў ад сцяны.

Разам з Дворкіным працавалі чатыры дапаможных рабочых. Адзін падаваў цэглу, другі — раствор, трэці клаў раствор на забутоўку, чацверты забутоўваў.

Учарайшы рэкорд тав. Дворкіна з'яўляецца замацаваннем дасягнутых поспехаў у папярэднія дні. 3 студзеня на кладцы фундаменту ён выклажыў за дзень 144 кубаметры пры норме 2,9 кубаметра; 4 студзеня на цагельнай кладцы ён выклажыў 26.999 цаглін.

Трэба адзначыць добрую арганізацыю і кіраўніцтва работай з боку прараба пабудовы тав. А. Я. Бялявіна і тэхніка тэхнічна-нарміровачнага бюро менскай канторы Белкомунбудтрэста П. Д. Струнеўскага.

У ПРЭЗІДЫУМЕ ЦВК САЮЗА ССР

УРУЧЭННЕ ОРДЭНАЎ ПЕРАДАВІКАМ УРАДЖАЙНАСЦІ

4 студзеня на пасяджэнні прэзідыума ЦВК Саюза ССР пад старшынствам тав. А. Г. Чарвякова ўручаліся ордэны перадавікам ураджайнасці па зярну, брыгадзірам трактарных брыгад, трактарыстам і машыністам малатарань Арменіі, Таджыкістана, Казахстана, Азова-Чорнаморскага, Паўночна-Каўказскага і Горкаўскага краёў, Чэлябінскай, Свердлоўскай, Калінінскай і Заходняй абласцей.

Пасля ўручэння ордэнаў і выступлення ўзнагароджаных, да іх зварачаецца з прамовай старшыня ЦВК Саюза ССР тав. Чарвякоў.

Тав. Чарвякоў падкрэслівае, што сёння ўручаны ўзнагароды лепшым людзям калгаснага ладу, прыехаўшым у пролетарскую сталіцу з розных раёнаў Саюза. На пасяджэнні прысутнічаюць і рускія калгаснікі і прадстаўнікі народаў Паўночнага Каўказа, Казахстана і Таджыкістана і інш. Не гледзячы на рознасць нацыянальнасцей, мы з'яўляемся сынамі адзінага вялікага савецкага працоўнага народу. (Шумныя апладысменты). Усе мы адчуваем і ўсведамляем, што ва ўсіх нас, як і ў працоўных усяго свету, ёсць адна радзіма, і гэта радзіма — Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік. (Шумныя апладысменты).

Тав. Чарвякоў указвае, што нашы класавыя ворагі імкнуліся абвастрыць адносіны паміж нацыянальнасцямі Савецкай краіны, прабавалі знайсці апору для контррэвалюцыйнай барацьбы супроць савецкай улады. Гэта стаўка біта ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкай, на аснове якой вырасла непарушная дружба народаў СССР.

Асобна спыняючыся на задачы, пастаўленай партыяй і ўрадам — павышэння ўраджайнасці зярна і іншых сельскагаспадарчых культур — тав. Чарвякоў заяўляе, што знатныя людзі соцыялістычнага земляробства павінны павесці за сабой многамільённыя масы калгаснікаў, і тады задача будзе вырашана.

Мы, — гаворыць у заключэнні тав. Чарвякоў, — нязменна перамагалі, нязменна ішлі наперад, будзем перамагаць і пераможна ісці наперад дзякуючы геніяльнаму кіраўніцтву нашай партыі, дзякуючы таму, што на чале нашай партыі стаіць геніяльнейшы правадыр, настаўнік і друг наш — вялікі Сталін! (Бурныя апладысменты).

Няхай жыве вялікі Саюз Соцыялістычных Рэспублік!

Няхай жывуць знатныя людзі нашай соцыялістычнай радзімы, ударнікі прамысловасці і сельскай гаспадаркі!

Няхай жыве наша вялікая ленінска-сталінская комуністычная партыя!

Няхай жыве правадыр, настаўнік і друг наш вялікі, любімы, дарагі таварыш Сталін!

(Словы тав. Чарвякова пакрываюцца дружнымі апладысментамі і воклічамі «ўра». Узнагароджаныя наладжваюць гарачую авацыю па адрасу таварыша Сталіна).

Пасля закрыцця пасяджэння прышоўшыя па просьбе дэлегацый перадавікоў ураджайнасці таварышы Сталін, Молатаў, Кагановіч, Варашылаў, Орджанікідзе, Мікаян, Андрэеў, Чубар, Якаўлеў, Чэрноў, Калмановіч і члены прэзідыума ЦВК СССР сфатаграфаваліся з узнагароджанымі.

ПАБУДАВАНА 200 ВАГОНАРАМОНТНЫХ ПУНКТАЎ

Соцыялістычны транспарт пад кіраўніцтвам свайго жалезнага наркома тав. Л. М. Кагановіча атрымаў новую выдатную перамогу — да 1 студзеня пабудаваны і зданы ў эксплаатацыю 200 вагонарамонтных пунктаў. У выключна кароткі тэрмін — за 4—5 месяцаў створана магутная індустрыяльная база для бягучага рамонту вагонаў.

Вагоннікі, якія заўсёды працавалі пад адкрытым небам, атрымалі светлыя, цёплыя майстэрні, аснашчоныя навейшай тэхнікай.

ЗВАРОТ НК ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ У ЛІГУ НАЦЫЙ — НА ПАВЕСТЦЫ СТУДЗЕНЬСКАЙ СЕСІІ СОВЕТА ЛІГІ

ЖЭНЕВА, 5 студзеня. (БЕЛТА). Генеральны сакратар Лігі нацый паведаміў тэлеграфна уругвайскі ўрад аб атрыманні звароту савецкага ўрада па поваду разрыва Уругваем адносін з СССР.

Пераказаўшы коратка сутнасць пытання і ўказаўшы, што поўны тэкст звароту высылаецца паветранай поштай, генеральны сакратар Лігі нацый даводзіць да ведама уругвайскага ўрада, што пытанне лічыцца ўключаным у павестку дня чарговай сесіі Совета Лігі, якая збярэцца 20-га студзеня, і што Уругвай будзе прымаць удзел ва разглядзе гэтага пытання на правах члена Совета Лігі нацый.

ВОДГУКІ НА РАЗРЫЎ ДЫПЛАМАТЫЧНЫХ ЗНОСІН УРУГВАЯ З СССР

ПРАГА, 3 студзеня. Чэхаславацкія газеты аддаюць значную ўвагу разрыву дыпламатычных зносін Уругвая з СССР. Газета «Лидове новины» ў паведамленні з Жэневы па поваду пісьма НК замежных спраў генеральнаму сакратару Лігі нацый са скаргай на парушэнне Уругваем статута Лігі піша:

«Савецкая нота ў Лігу нацый выклікала тут нязвычайна вялікую зацікаўленасць. Велізарная зацікаўленасць да яе тлумачыцца ўпэўненымі жаданнямі, што савецкі ўрад пачне наступленне супроць доўгагадовай кампаніі, накіраванай супроць сучаснага рэжыму ў СССР і выходзячай з прадпасылкі, што савецкі ўрад ідэнтычны з Комінтэрнам і што як савецкі ўрад, так і Комінтэрн умешваюцца ва ўнутраныя справы іншых дзяржаў.

«У Жэневе падкрэсліваюць, — прадаўжае газета, — што СССР з'яўляецца зараз адным з найбольш цвёрдых абаронцаў статута Лігі нацый і таму не знойдзецца нікога сярод членаў Лігі нацый, хто стаў-бы выступаць супроць СССР, асабліва, калі савецкі ўрад сам патрабуе, каб Ліга нацый абмеркавала савецкую ноту на падставе статута Лігі».

Па словах газеты, савецкая нота будзе абмяркоўвацца на пасяджэнні Совета Лігі нацый ужо ў студзені.

***

РЫМ, 3 студзеня. (ТАСС). «Рэджыма фашыста» паведамляе, што ва уругвайскіх афіцыяльных колах нібы заяўляюць:

«Уругвай, навучаны вопытам разгляду ў Лізе нацый італьянскіх скаргаў супроць Абісініі, не пойдзе на разгляд у Жэневе свайго канфлікта з Савецкім Саюзам».

«Рэджыме фашыста» сцвярджае, што па думцы уругвайскіх палітычных колаў,

«ў Жэневе дамініруюць інтарэсы Англіі і потым інтарэсы Савецкага Саюза. Францыя-ж прапагандуе добрыя пачуцці, але на справе прадстаўляе свае ваенныя сілы Англіі супроць брыцкай Італіі. Таму Уругвай не разлічвае, што яго довады знойдуць у Жэневе неабходнае падтрыманне».

7 студзеня г. г., у 6 гадзін вечара, у памяшканні Дома партактыва склікаецца

пленум Менскага гаркома КП(б)Б

Сакратар Менскага гаркома КП(б)Б **ХАДАСЕВІЧ**

Прамова народнага камісара земляробства СССР тав. М. А. ЧЭРНОВА

на нарадзе перадавікоў ураджайнасці па зярну, трактарыстаў і машыністаў малатарань з кіраўнікамі партыі і ўрада

(Нарада сустракае тав. Чэрнова бурнымі апладысментамі. Усе ўстаюць).

Таварышы, ад імя Народнага камісарыята земляробства Саюза, ад імя 250 тысяч калгасаў вітаю лепшых трактарыстаў, лепшых машыністаў малатарань, перадавікоў ураджайнасці зерневых культур, лепшых стаханаўцаў нашых соцыялістычных палёў. **(Бурныя апладысменты, воклічы «ўра»).**

Таварышы, выдатнай падзеяй гэтага года з'яўляецца вышэйшая дзяржаўная ўзнагарода, прысвоеная ўрадам нашым лепшым людзям з раду галін сельскай гаспадаркі — бавоўнікам, бурачнікам, лепшым камбайнерам. Гэта ўзнагарода з'яўляецца прамым сведчаннем выключных тэмпаў росту прадукцыйнасці сельскагаспадарчай працы ў нашай краіне. Трактары, камбайны, іншыя складаныя машыны, акрэпшая дысцыпліна калгаснай працы быстрымі тэмпамі ўзнімаюць прадукцыйнасць сельскагаспадарчай працы і раўняюць яе з прадукцыйнасцю індустрыяльнай працы.

На самой справе, таварышы, што мы маем і што нам паказалі лепшыя людзі нашых калгасаў? У некаторых кніжках, напісаных вучонымі людзьмі, можна знайсці ўказанне на тое, што ва ўмовах нашай краіны можна атрымаць максімальны ўраджай цукровых буракоў у размеры толькі 200—250 цэнтнераў з гектара. Пры гэтым лічылі неабходным гэтыя вучоныя ўнесці на кожны гектар 10—12 цэнтнераў суперфасфату і 5—6 цэнтнераў азоцістых угнаенняў. А паколькі, па іх разліках, такую колькасць мінеральных угнаенняў на бурачныя палі можна будзе ўнесці толькі праз 20—30 год, то і ўраджаю буракоў у 200—250 цэнтнераў з гектара можна дабіцца не раней, чым праз 20—30 год.

Нашы калгаснікі, арганізаваныя партыяй і таварышам Сталіным на барацьбу за заможнае жыццё, палічылі немагчымым кіравацца і карыстацца гэтымі валовымі тэмпамі, народжанымі старой, аднаасобнай адсталай вёскай.

І вось, не чакаючы, калі мы зможам даць мінеральныя ўгнаенні ў тых размерах і тэрмінах, аб якіх пісалі вучоныя, нашы калгасніцы ўжо ў мінулым годзе далі ўраджай цукровых буракоў на гектар у два-тры разы большы, чым меркавалі атрымаць вучоныя праз 20—30 год пры велізарных колькасцях угнаенняў. Мы, зразумела, не адмаўляем абсалютнай неабходнасці ўжываць угнаенні, і мы з года ў год павялічваем як вытворчасць, так і ўжыванне іх. Але-ж гэта факт, што Марыя Дземчанка без патрабуемых некаторымі вучонымі колькасцей угнаенняў у гэтым годзе дала 523 цэнтнеры ўраджаю буракоў з гектара, і такі ўраджай дала не толькі яна! Вось, напрыклад, Анна Кашэвая дала 631 цэнтнер з гектара. **(Апладысменты).** Не адна, не дзве, а дзесяткі калгасніц далі ў 1935 годзе ўраджай цукровых буракоў па 500 і больш цэнтнераў з гектара, да таго-ж не ў аранжарэйных умовах ці на дзялянках велічынёй у сажань ці паўтара сажня, як гэта водзіцца на вопытных палях, а ў звычайных нашых калгасных палявых умовах. **(Апладысменты).**

Гэты факт дазваляе нам разлічваць на значна больш высокія тэмпы ўздыму ўраджаяў буракоў, чым гэта мела старая вёска, чым гэта ўстанаўлялі некаторыя нашы вучоныя, якія арыентаваліся на старую адсталасць аднаасобнай вёскі і не разумеючы яшчэ таго новага, што ўжо створана ў нашых калгасах.

Цукровыя буракі не з'яўляюцца шчаслівым выключэннем сярод іншых культур. Тое-ж самае, што сказана аб бураках, у аднолькавай меры адносіцца і да зярна, і да бавоўны, і да ўсіх іншых культур, якія вырошчваюцца на калгасных палях. Усім вядомы погляды на тое, што ў нашых умовах нельга сабраць амерыканскай бавоўны больш 13—15 цэнтнераў з гектара. А вось нядаўна з кіраўнікамі партыі і ўрада была нарада дэлегатаў Туркменіі, Таджыкістана, Узбекістана, Казакстана. На гэтай нарадзе перад усёй краінай прайшлі такія людзі, як Файзула Юнусаў, які даў па свайму звяну ўраджай амерыканскай бавоўны ў 57 цэнтнераў з гектара **(апладысменты)**, або Сайбаў Курдаш, які даў па сваёй брыгадзе ўраджай у 54 цэнтнеры з гектара.

Нямала гаварылі нам таксама і аб тым, што і ў адносінах ураджаю егіпецкай бавоўны ў нашай краіне можна разлічваць максімум на 7—8 цэнтнераў з гектара і ніяк не больш. А вось на нашай нарадзе праходзілі прадстаўнікі калгаса «Соцыялізм», Ходжэнцкага раёна, якія ў сярэднім па калгасу ўзялі егіпецкай бавоўны па 30 цэнтнераў з гектара. **(Апладысменты).**

Усе гэтыя факты яшчэ не зрабіліся ўсеагульнымі. Але яны будуць такімі. Вопыт перадавых калгасаў стварае новыя ўяўленні аб магчымых тэмпах уздыму ўраджаяў усіх нашых культур.

Тут, на нашай нарадзе, прысутнічаюць жывыя людзі, якія даюць высокія паказальнікі ўраджайнасці зерневых культур. І зноў-такі гэтых велічынь ураджаю лепшыя людзі, перадавікі калгасаў, дасягнулі не ва ўмовах аранжарэі, не на дзялянках вопытных палёў, а ў звычайных палявых умовах нашых калгасаў.

На самай справе, тут выступаў тав. Якавенка, з Кабардзіна-Балкарскай вобласці, Паўночнакаўказскага края. Ён на плошчы ў 400 гектараў узяў па 219 пудоў з гектара, а на плошчы ў 200 гектараў — па 228 пудоў з гектара. **(Апладысменты).** Гэта на Паўночным Каўказе. Возьмем Башкірыю, якая знаходзіцца ў зусім іншых умовах, чым Паўночны Каўказ. Тут выступіў тав. Сынбулатаў, які даў ураджай яравой пшаніцы ў 150 пудоў з гектара. Ад Башкірыі пяройдзем да Сталінградскага края. Край гэты адрозніваецца вельмі засушлівымі ўмовамі. Ад гэтага края тут выступала тав. Дзянісава, якая ў сярэднім узяла ўраджай па 149 пудоў жыта з гектара.

Але пойдзем далей, таварышы. Возьмем наш Усход — Омскую вобласць. Тут выступаў таварыш Селькоў, агранам насеннаводчага соўгаса Омскай вобласці. У яго сабраны ўраджай па 210 пудоў аўса і па 153 пуды ячменю з гектара.

Перакінемся цяпер у зусім другі край — на Украіну. Вось Харкаўская вобласць. Тут перад намі выступаў таварыш Бабанскі, які ўзяў па 201 пуду азімай пшаніцы з гектара. На Поўначы возьмем Маскоўскую вобласць. Тут, у Дзмітраўскім раёне, у калгасе «Победа», калгаснікі ўзялі па 160 пудоў пшаніцы з гектара. А такіх калгасаў у Дзмітраўскім раёне не адзін, а некалькі дзесяткаў. Ёсць такія-ж калгасы ў Калінінскай, і ў Ленінградскай абласцях.

Тут выступаў тав. Гучыгаў, з Чэчэна-Інгушскай вобласці, Паўночнакаўказскага края. Ён атрымаў па 180 пудоў пшаніцы з гектара і па 216 пудоў кукурузы. Тав. Юрко, з Малдаўскай рэспублікі, даў ураджай азімай пшаніцы ў 180 пудоў. Аграном тав. Даўлетшына, з Татарскай рэспублікі, узяла па 90 пудоў яравой пшаніцы, па 92 пуды аўса, па 90 пудоў жыта з гектара ў сярэднім па раёну.

Калі-б я стаў тут пералічваць усіх герояў-стаханаўцаў сельскай гаспадаркі, майстроў высокага ўраджаю зерневых, то нам, напэўна, патрабавалася-б не адзін і не два дні, а 3—4 дні нашых пасяджэнняў.

Але на што нам патрэбна ў гэтай справе звярнуць асноўную, галоўную ўвагу, у чым асноўны сэнс усіх гэтых фактаў? Ці кінем мы наш зрок на наш савецкі Поўдзень, мы там знойдзем герояў-стаханаўцаў, якія даюць рэкордныя ўраджаі. Ці кінем мы свой погляд на далёкую Омскую вобласць ці на Далёкаўсходні край, мы і там знойдзем герояў-стаханаўцаў, якія даюць рэкордныя ўраджаі зерневых культур. Ці будзем мы глядзець на нашы вобласці, населеныя рускімі або украінцамі, на вобласці, населеныя чэчэнцамі, інгушамі, узбекамі або казакамі, мы ўсюды знойдзем герояў-стаханаўцаў з высокім, рэкордным ураджаем зярна. У чым тут справа, таварышы? Справа тут заключаецца ў тым, што куды-б мы ні кінулі свой погляд, мы ўсюды знойдзем калгасы. **(Шумныя апладысменты).** І надзвычай важным дасягненнем калгасаў зараз з'яўляецца той факт, што яны зацвярджаюць новыя погляды на аграномію, што яны ўстанаўляюць новае, надзвычай важнае агранамічнае правіла, якога не ведаў і не ведае капіталістычны свет, якога не ведаў і не ведае той вучоны, які ад гэтага капіталістычнага свету яшчэ да канца не адмовіўся. Гэта новае правіла заключаецца ў тым, што для калгаснага ладу, для нашых калгасаў і соўгасаў няма дрэннай глебы. Для калгасаў і соўгасаў кожная глеба можа быць добрай глебай **(апладысменты)**, ...калі да гэтай глебы прыкласці добрыя калгасныя рукі і сапраўдную навуку, якую творыць соцыялістычны лад. **(Апладысменты).**

Голас. Правільна.

Чэрноў. Чым-жа іншым, таварышы, можна вытлумачыць гэту акалічнасць? Ці бярэце вы засушлівы Поўдзень, ці бярэце вы Калінінскую вобласць, якая церпіць ад таго, што ў яе вільгаці вельмі многа, ці бярэце вы чорназемную глебу Азова-Чорнамор'я, Паўночнакаўказскага края, ці бярэце гліністую глебу Татарыі ці Маскоўскай вобласці, вы ўсюды знаходзіце людзей, якія налічаюцца не адзінкамі, а дзесяткамі і сотнямі, якія на кожнай з гэтых глеб даюць ураджай у 150, 180 і больш пудоў з гектара... Гэта я лічу велізарнейшым дасягненнем, якое сведчыць аб магутнасці і несакрушальнасці нашага калгаснага ладу, аб яго сапраўды небывалых тэмпах і маштабах уздыму ўраджаяў. **(Апладысменты).**

Для капіталістычнай сельскай гаспадаркі з'яўляецца законам агабленне і знясіленне глебаў. Нямала прыкладаў можна знайсці ў гісторыі, калі ўраджайныя глебы ў выніку капіталістычнага гаспадарання ператвараліся ў пустошы.

Для нас непрыймальны і несапраўдны не толькі спосабы вытворчасці і агратэхнікі капіталістычных краін, але таксама і нормы выкарыстання машын у буйнакапіталістычных гаспадарках, не гаворачы ўжо аб сялянскіх гаспадарках.

У нас соцыялістычны лад і людзі іншыя, і іншыя адносіны да зямлі, да сродкаў вытворчасці, да машыны. У нас калгаснік-селянін сапраўды гаспадар сваёй зямлі і ўсяго дабра. Не тое ў капіталістычных краінах, дзе селянін працуе не для сябе, а для памешчыка і капіталіста, таму і не зацікаўлен у росце прадукцыйнасці працы і машын.

Мы ўжо былі сведкамі перамог, аб якіх расказвалі нашы камбайнеры. І сапраўды, хіба вынікі работы камбайнераў у 1935 годзе не ёсць яркае сведчанне найвялікшых перамог, велізарнейшага росту прадукцыйнасці працы ў нашым калгасным ладзе? Пры норме выпрацоўкі за сезон, устаноўленай для 1935 года ў размеры 160 гектараў для «Комунара» і ў размеры 180 гектараў для «Сталінца», тав. Колесаў даў 751 гектар на камбайн, тав. Корміп, з Чэлябінскай вобласці, даў 992 гектары за сезон на адзін камбайн, тав. Палагуцін, з Саратаўскага края, даў за сезон 1.005 гектараў выпрацоўкі.

Тут, на нашай нарадзе, прысутнічаюць трактарысты, якія з'ехаліся з самых разнастайных месц нашага неасяжнага, займаючага шостую частку земнага шара, Совецкага Саюза. І справы гэтых трактарыстаў гавораць аб тым, што і ва ўмовах Украіны, і ва ўмовах Татарыі, і ва ўмовах населеных адной нацыянальнасцю, і ў краі, населеным другой нацыянальнасцю, калгасным ладам народжаны героі-трактарысты, якія, пры норме выпрацоўкі за сезон на дзве змены ад 300 да 450 гектараў, даюць: Шэстапалаў, з Сталінградскага края — 1.145 гектараў, тав. Ангеліна, з Данецкай вобласці — 1.225 гектараў, тав. Гусеў, які працуе ў Татарыі — 1.600 гектараў, тав. Грыгораў, з Варонежскай вобласці — 1.360 гектараў і т. д. Такім чынам і тут паўтараецца, таварышы, тая-ж самая з'ява, што і з ураджаем. Уся справа ў калгасным ладзе, уся справа ў перамозе калгасаў і ў росце новых людзей у гэтых калгасах.

Пры наяўнасці калгаснага ладу можна паспяхова прымяніць трактар у любых, наяўных у нас глебавых і кліматычных умовах і даць высокую норму выпрацоўкі, калі толькі як належыць беражліва адносіцца да машыны, сумленна і добра працаваць на ёй. Наша найвялікшая заваёва — калгасны лад уносіць зусім новае і ў справу прымянення агратэхнікі, і ў справу выкарыстання складаных машын.

Яркім доказам велізарных дасягненняў, якіх дабілася наша партыя ў справе знішчэння розніцы паміж горадам і вёскай, служыць той факт, што стаханаўскі рух, які пачаўся ў прамысловасці, з маланкападобнай быстрынёй перакінуўся ў нашу сельскую гаспадарку. **(Апладысменты).** І гэтымі найвялікшымі дасягненнямі, якіх дабіліся нашы лепшыя калгаснікі ў справе ўзняцця прадукцыйнасці сельскагаспадарчай працы, у справе знішчэння розніцы паміж сельскагаспадарчай працай і працай індустрыяльнай, мы абавязаны нашаму правадыру і настаўніку таварышу Сталіну. **(Бурныя, доўгія апладысменты. Усе ўстаюць, крыкі «ўра»).**

Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна наша партыя, бязлітасна змагаючыся супроць усіх ворагаў, якія знаходзяцца па-за партыяй і ўнутры партыі, ішла цвёрдымі і ўпэўненымі крокамі па шляху будаўніцтва калгасаў і соўгасаў, па шляху ўмацавання і стварэння магутнага калгаснага ладу. І цяпер мы ўжо бачым першыя плады калгаснага ладу, бачым, таварышы, у тых прыкладах, аб якіх расказваюць лепшыя, перадавыя людзі нашых калгасаў. У нас няма ніякіх сумненняў у тым, што прыклады перадавікоў, творчая ініцыятыва лепшых калгаснікаў заўтра стане здабыткам усёй масы нашых калгасаў, усёй шматмільённай масы калгаснікаў.

Стаханаўскі рух мае велізарнейшую каштоўнасць не толькі з пункту гледжання таго, што паасобны чалавек ці асобная група людзей дабіваецца высокіх, рэкордных паказальнікаў як у справе дogляду палёў, так і ў справе работы на сельскагаспадарчых машынах. Велізарнейшае значэнне стаханаўскага руху заключаецца і ў тым, што лепшыя людзі — стаханаўцы — падцягваюць усю астатнюю калгасную масу. Таму мы з'яўляемся зараз сведкамі не толькі тых велізарнейшых ракордаў, якіх дабіліся лепшыя людзі ў калгасах, але мы з'яўляемся разам з тым сведкамі велізарнейшых перамог, якія атрыманы ў 1935 годзе ўсёй нашай сельскай гаспадаркай. **(Апладысменты).**

Мы сабралі ў 1935 годзе зярна значна больш, чым у 1934 г. У 1935 годзе мы атрымалі больш 5,5 мільярдаў пудоў зярна супроць 4,5 мільярдаў пудоў зярна, якія збірала сельская гаспадарка да вайны, да рэвалюцыі.

Свае абавязкі па здачы зярна дзяржаве нашы калгасы і соўгасы ў 1935 годзе выканалі на месяц раней, чым у 1934 годзе, і значна раней устаноўленага ўрадам і партыяй тэрміну. **(Апладысменты).**

Далей. Партыя і ўрад устанавілі заданне: здаць бавоўны ў 1935 годзе 30 з невялікім мільёнаў пудоў. Гэта дзяржаўнае заданне было выканана нашымі баваўнянымі раёнамі на 25 дзён раней устаноўленага тэрміну. А на сёння здана бавоўны ўжо 33,5 мільёна пудоў валакна. **(Апладысменты).** Гэта азначае, што збор бавоўны вырас на 10 з лішкам мільёнаў пудоў супроць таго, што было сабрана ў 1934 годзе. За адзін толькі год прадукцыя бавоўны вырасла на 40 з лішкам процантаў.

Па цукровых бураках для калгасаў было ўстаноўлена заданне — здаць у 1935 годзе 135 мільёнаў цэнтнераў. План здачы цукровых буракоў быў выканан на 15 дзён раней устаноўленага ўрадам тэрміну, і здана не 135 мільёнаў цэнтнераў, а 140 мільёнаў цэнтнераў. **(Апладысменты).** У 1935 годзе было здана на 50 з лішкам мільёнаў цэнтнераў больш, чым у 1934 г.

І такое становішча, таварышы, са здачай дзяржаве амаль па ўсіх сельскагаспадарчых культурах.

Асабліва радасным фактам з'яўляецца тая акалічнасць, што перамогі, якіх дабіліся нашы калгасы ў паляводстве, не прамінулі зараз-жа сказацца і ў жывёлагадоўлі. Гэта сведчыць аб тым, што наша сельская гаспадарка ўступіла ў цэлым у паласу магутнага ўздыму.

У гэтым годзе ўпершыню быў устаноўлен дзяржаўны план развіцця жывёлагадоўлі. Па тым, як ідзе выкананне гэтага плана, можна з усёй упэўненасцю сказаць, што ўстаноўлены партыяй і ўрадам дзяржаўны план развіцця жывёлагадоўлі будзе таксама выканан, як выконваюцца калгасамі абавязацельствы па зярну, бавоўне і т. д. **(Апладысменты).**

Усе гэтыя перамогі, якія характарызуюць той узровень, якога мы дасягнулі ў нашай сельскай гаспадарцы ў цэлым, нязменна звязаны з вялікім імем таварыша Сталіна. **(Бурныя апладысменты).**

Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна партыя і рабочы клас пабудавалі фабрыкі і заводы, вырашылі праблему індустрыялізацыі краіны. Плады гэтай найвялікшай перамогі мы цяпер з вамі пажынаем і ў сельскай гаспадарцы. Толькі за два гады ў нас лік машынатрактарных станцый павялічыўся на 77 проц. Зараз па Совецкаму Саюзу мы маем ужо 4.375 машынатрактарных станцый. У 1932 г. мы мелі трактараў кругла 82 тысячы. На канец 1934 года мы мелі 177 тысяч, а на канец 1935 года мы маем ужо 260 тысяч. **(Апладысменты).** Апрача таго, у 1936 годзе, за адзін толькі год, у пераводзе на 15-сілавыя трактары мы атрымаем яшчэ 100 тысяч трактараў. **(Апладысменты).** Мы мелі, таварышы, камбайнаў у 1932 годзе ўсяго толькі 2 з невялікім тысячы штук. На канец 1934 года мы мелі ўжо 15 тысяч штук і на канец 1935 года маем 30 з лішкам тысяч штук. **(Апладысменты).** А на будучы год праграма па камбайнах устаноўлена ў 60 тысяч штук, з якіх мы, г. зн. сістэма Наркамзема Саюза, атрымаем 55 тысяч замест 20 тысяч у 1935 годзе. За адзін толькі год рост амаль у 3 разы. Такая магутнасць нашай індустрыі. Такая карысць ад гэтай індустрыі нашаму калгаснаму сялянству. **(Апладысменты).** І гэта, таварышы, зараз-жа сказваецца на якасці апрацоўкі нашых палёў.

У 1933 годзе трактары (у пераводзе на мяккае ворыва) апрацавалі 35 мільёнаў гектараў, у 1934 годзе — 60 мільёнаў гектараў, а ў 1935 годзе — 100 з лішкам мільёнаў гектараў. На будучы-ж год мы павінны будзем апрацаваць трактарамі 165 мільёнаў гектараў. Такі далёка не поўны рэзультат тэхнічнага пераўзбраення нашай сельскай гаспадаркі.

Якую-б, таварышы, галіну нашых сельскагаспадарчых работ мы не ўзялі (з-за кароткага часу я не буду іх пералічваць), мы ўсюды маем з года ў год велізарнейшыя тэмпы росту абслугоўвання гэтых галін гаспадаркі магутнымі трактарамі, камбайнамі і іншымі ўдасканаленымі сельскагаспадарчымі машынамі.

Таварыш Сталін паставіў перад намі грандыёзную задачу — на працягу 3—4 год дабіцца штогодняй вытворчасці зярна ў размеры 7—8 мільярдаў пудоў.

Аб грандыёзнасці гэтай задачы можна меркаваць, таварышы, хоць-бы з наступнага: мы ўжо на працягу раду год займалі першае месца ў свеце па вытворчасці пшаніцы. Дабіўшыся ўраджаю ў 7—8 млрд. пудоў, мы будзем першай краінай у свеце па ўсёй вытворчасці зярна. У Злучаных Штатах у 1880 годзе збіралі 650 мільёнаў цэнтнераў зярна; у 1900 годзе збор зярна вырас да 1 мільярда цэнтнераў, гэта значыць павялічыўся прыкладна на 2 мільярды пудоў. Ітак, Злучаным Штатам Амерыкі патрабавалася 20 год, каб дабіцца павышэння валавога збору на 2 мільярды пудоў.

Якімі шляхамі яны ішлі да гэтага? А яны ішлі наступнымі шляхамі. Перш за ўсё ім патрэбавалася павелічэнне пасеўнай

(ПРАЦЯГ ПРАМОВЫ тав. ЧЭРНОВА НА 3 СТАР.).

Эсэраўска-нацдэмаўскае ахвосце ў органах Наркомасветы

Выключную ўвагу школе, навучанню і выхаванню дзяцей аддае наша партыя, яе Цэнтральны Камітэт і асабіста таварыш **Сталін.**

У пачатковай і сярэдняй совецкай школе рыхтуюцца новыя кадры будаўнікоў соцыялізма, школа ўзбройвае іх асновамі навук, без якіх немысьлімы свядомы працаўнік новага грамадства.

Наша партыя пад мудрым кіраўніцтвам таварыша **Сталіна** разграміла варожыя «тэорыйкі» аб адміранні школы, разграміла скрытых і адкрытых ворагаў партыі ўсіх масцей, якія прабавалі шкодзіць пераможнаму руху соцыялізма, іменна пачынаючы з падрастаючага пакалення, з школы. Партыя разграміла ўсялякіх «лявацкіх» пражэкцёраў, якія шкодзілі справе навучання і выхавання дзяцей, і паставіла школу моцна на ногі.

Ад прынцыповейшых пытанняў аб сутнасці і задачах школы да пытанняў аб прамакашцы і гатунку вучнёўскіх пер'яў — усё жыццё, уся работа школы знаходзіць сваё выяўленне ў шырока вядомых пастановах партыі і ўрада, пастановах, якія паказваюць узоры таго, як трэба кіраваць школай, як трэба наладжваць кожную дробязь, адыгрываючую каласальнейшую ролю ў справе навучання дзяцей.

Рашэнні Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) аб школе, якія прыняты па ініцыятыве і пад асабістым непасрэдным кіраўніцтвам таварыша **Сталіна**, вучаць усе партыйныя арганізацыі большэвіцкай рабоце і кіраўніцтву школай. І КП(б)Б, яе ЦК, асабіста тав. **Гікало**, не выпускаючы ні на хвіліну са свайго поля зроку школу і яе жыццё, накіроўваюць школу Совецкай Беларусі на правільны большэвіцкі шлях.

Здавалася-б, што, ведаючы аб той выключнай увазе, якая аддаецца партыяй школе, ведаючы прамыя дырэктывы таварыша **Сталіна**, Наркомасветы БССР пачне з усёй большэвіцкай палкасцю, настойлівасцю чотка і канкрэтна іх ажыццяўляць. Аднак, мы не бачым гэтага ў рабоце Наркомасветы БССР. Выключна дрэнна працуюць кіруючыя органы народнай асветы, у першую чаргу сам Наркомасветы БССР.

Яшчэ ў лютым 1933 года ЦК ВКП(б) вынес пастанову «Аб падручніках для пачатковай і сярэдняй школы», у якой патрабаваў «забяспечыць на справе выданне стабільных падручнікаў, разлічаных на карыстанне імі на працягу вялікага раду гадоў».

«Звязда» ўжо не раз указвала, што Наркомасветы БССР не выконваў гэтай дырэктывы. Стабільнага падручніка да гэтага навучальнага года ў нас не было. Выпушчаныя ў 1933 і 1934 гадах падручнікі або падпадалі тым ці іншым зменам, або зусім замяняліся. Так, напрыклад, у 1933 годзе была выдана чытанка для першага класа Тупіневіч, якая абвешчана была «стабільным падручнікам». Але гэты падручнік аказаўся нягодным, і цяпер у школах карыстаюцца чытанкамі Александровіч. Граматыка для першага і другога класаў Бязнесіка і Севярнёвай была выдана «стабільнай» у 1934 годзе. Праз год агледзеліся, што яна таксама нягодная і ў 1935 годзе са значнымі зменамі падручнік выдаецца нанава. Два гады хрэстаматыя Некрашэвіча для трэцяга класа прызнавалася Наркаматам асветы «стабільнай», але калі прыгледзеліся ў 1935 годзе, то знайшлі неабходным унесці ў яе значныя змены і выпусціць новым выданнем. З 21 падручніка, што складзены Наркомасветы БССР, толькі шэсць падручнікаў выданы зараз стэрэатыпным выданнем, г. зн. без змен у адносінах леташніх выданняў.

Ці чытаў тав. **Чарнушэвіч** усе гэтыя леташнія падручнікі, у якіх патрабаваліся перарабкі, і прапускаў іх у школу ў нягодным відзе, ці ён зусім не чытаў, а проста прапітампаваў да выдання, — ад гэтага не змяняецца асноўны вывад аб тым, што адказнейшая дырэктыва ЦК партыі аб стабільным падручніку ім не выконвалася.

7 жніўня 1935 года ЦК ВКП(б) і саюзны Соўнарком адзначылі ў сваёй пастанове, што «дырэктыва ЦК аб стварэнні стабільных падручнікаў сістэматычна парушалася штогодняй пераапрацоўкай многіх падручнікаў». ЦК партыі і ўрад забаранілі наркаматам асветы ўносіць якія-б там ні было змены ў перавыдаваемыя стабільныя падручнікі, забаранілі практыку так званых «лапушчаных» падручнікаў і ўстанавілі, што кожны падручнік зацвярджаецца персанальна наркомамі асветы.

Гэта пастанова і выратавала рэштку падручнікаў ад немінучых у практыцы Наркомасветы БССР бясконцых змен і «выправак» у чарговых выданнях.

Ці ўзнялася ў НКА БССР адказнасць за выпуск падручніка? Нічога падобнага. Калі ў канцы 1935 года пачалі па прапанове ЦК ВКП(б) і ўрада дадрукоўваць ужо вышаўшыя падручнікі, схамянуліся, што ў іх дапушчан рад памылак, якія пачалі выпраўляць толькі ў дадатковых тыражах.

А між тым, тав. Чарнушэвіч абавязан быў, згодна пастановы ЦК і СНК, персанальна зацвярджаць кожны з падручнікаў і ў асноўным, і ў дадатковым тыражах.

Частка падручнікаў выдаецца ў нас у перакладзе з рускіх выданняў. Гэта — стабільныя падручнікі, зацверджаныя наркомам РСФСР. Іх трэба перакласці на беларускую мову і перакласці ўдала, граматна і культурна.

Аднак, перакладамі ведалі выключна перакладчыкі выдавецтва і метадычная група НКА, якім тав. Чарнушэвіч перадаверыў гэту важнейшую справу.

Была раней у восьмых класах хрэстаматыя беларускай літаратуры Кучара. Але рашылі ў Наркомасветы ўнесці ў яе рознага роду змены. І вось намеснік наркома **Ляшчынскі** і начальнік школьнага кіраўніцтва **Хейфец** уносяць праект гэтых змен. Прывядзем некаторыя з іх.

У падручніку было напісана «рэакцыйны нацыянал-адраджанізм», зараз прапануецца слова «рэакцыйны» выкінуць. Раней было «рэакцыйная тэорыя самабытнасці», цяпер зноў такі слова «рэакцыйная» старанна выкрэсліваецца. Было ў аўтара раней «контррэвалюцыйны нацыяналізм», Ляшчынскі і Хейфец уносяць змену — не «контррэвалюцыйны», а «буржуазны». Адпаведна «кулацкая сялянская гаспадарка» змяняецца на «заможная». У артыкуле аб пісьменніцы Цётцы ў ранейшым выданні гаварылася, што яна была «абмежаванай дробнабуржуазнай пратэстанткай». Гэта фраза прызнаецца шкоднай і выкрэсліваецца.

Варожы партыі твар **Ляшчынскага** выяўлен праверкай партыйных дакументаў. Зараз зусім ясна, з якіх мэт выходзіў гэты вораг, імкнучыся выпусташыць кожнае палітычна-вострае вызначэнне. Але не можа не ўзнікнуць пытанне аб тым, чым тлумачыцца чулліваe перадавер'е тав. Чарнушэвічам ворагу Ляшчынскаму такой каранной справы ў кіраўніцтве школамі, як выданне стабільных падручнікаў, адказнасць за што ўскладзена персанальна на наркома.

Тав. Чарнушэвіч, які быў у той момант у адпачынку, прыехаўшы ў Менск, не палічыў патрэбным праверыць, што-ж прарабіў за гэты час Ляшчынскі. На абураючую антыпартыйную вылазку Ляшчынскага звярнуў увагу тав. Чарнушэвіча аддзел школ ЦК КП(б)Б. Тады толькі па прапанове аддзела школ ЦК КП(б)Б пачынаецца прагляд падручніка пісьменнікамі, якія, зразумела, не згаджаюцца з праектам «папраў», унесеных Ляшчынскім.

І вось 1 лістапада пад старшынствам тав. **Чарнушэвіча** адбываецца нарада. Нарада вырашае: такія-то месцы пакінуць, такія-то выкрасліць, тое і тое замяніць новымі раздзеламі (якіх пакуль што яшчэ не відаць). Але нарада старанна ўхіляецца ад палітычнай ацэнкі «праекту» Ляшчынскага, ні словам нават не асуджае яго. Куды там! Далацкі пратакол нарады рассылаецца з адносінай, падпісанай... тым-жа Ляшчынскім і Чарнушэвічам.

Так працуюць у Наркомасветы БССР над падручнікамі. Уся гэта справа не арганізавана. Усё праходзіць без большэвіцкага кіраўніцтва.

Наогул школа неяк выпадае з поля зроку штодзённай работы Наркомасветы. Менш за ўсё гаворыцца ў Наркамаце асветы аб **навучанні.** Праблемамі навучання дзяцей не займаюцца, іх не высоўваюць, іх не абгаварваюць.

Інспектары раз'язджаюць па раёнах, па школах, нешта бачаць, даюць нейкія дырэктывы, але не бывала выпадку, каб прыехаўшы з раёна інспектар змог далажыць аб становішчы навучання наркому. Менш за ўсё ў рабоце Нармасветы стаяць асноўныя пытанні жыцця і работы школы, барацьбы за граматнасць, культуру, парадак і дысцыпліну, за арганізацыю вучэбнай работы.

Такі «стыль» работы Наркомасветы БССР, стыль, які вызначыўся своеасаблівым падыходам тав. Чарнушэвіча да задачы выканання дырэктыў партыі і ўрада і падмацоўваўся дзейнасцю ворагаў партыі, ашуканчым чынам атрымаўшых партбілеты і залезшых на рад кіруючых пасад у НКА БССР.

А пралезлі гэтыя ворагі партыі і народу ў апарат НКАсветы не выпадкова. Пралезлі яны таму, што такая лінія вялася кіраўніцтвам наркамата, лінія спецыяльнага падбору «сваіх», прыкрываючыся моцнай кругавой парукай.

Галоўным «дзеячом» гэтай кампаніі, замятаўшым траскучай балбатнёй усе сляды шкодніцкай дзейнасці гэтай купкі былых і сучасных эсэраў і нацдэмаў, з'яўляўся намеснік наркома **Ляшчынскі.**

Ён сам цяпер прызнаецца: «Я сядзеў фактычна ў ролі буйнага чыноўніка, які закранаў усе пытанні, але ні аднаго да канца не даводзіў».

Закранаў усе пытанні — для адводу вачэй, да канца не даводзіў — для сваіх шкодніцкіх мэт. Я... ярка асвятляюцца зараз прычыны «прарываў» на ўсіх важнейшых участках кіраўніцтва школай!

Хто-ж такі **Ляшчынскі? Сын** польскага дэфензыўшчыка, перадаўшага ў рукі белапольскіх акупантаў не адзін дзесятак рэвалюцыйных барацьбітоў. Блізкі сваяк начальніка польскай павятовай паліцыі. Швагір буйнага памешчыка, былога шэфа дэфензывы. Зяць буйнага прадпрыемцы. Паслядоўнасць у соцыяльных каранях гэтага класавага ворага — выдатнейшая. І гэты сваяк дэфензыўшчыкаў і буржуяў застаецца верным свайму класу. Пры нашэствіі белапалякаў ён наўмысля не эвакуіруецца разам з совецкімі органамі. З'яўляецца ўласнікам кіно. Пасля вызвалення БССР ад белапалякаў прыцягваецца да адказнасці за ўдзел у контррэвалюцыйнай арганізацыі. Потым адседжваецца, потым трапляе ў партыю, у органы асветы, у Наркомасветы.

Як трапляе? Ды проста. Сустракаецца з старым знаёмым — Чарнушэвічам. Яны разам вучы-

ПРАЦЯГ ПРАМОВЫ тав. М. А. ЧЭРНОВА

плошчы са 119 мільёнаў акраў да 185 мільёнаў акраў, або на 60 проц. Валавы збор павялічыўся на 54 проц. Апрача таго, сельскае насельніцтва за кошт эміграцыі з Еўропы ў Амерыку павялічылася за гэты перыяд часу на 52 проц. Вось той шлях, якім яны ішлі. Гэта — шлях перадавой капіталістычнай краіны.

Наш шлях, таварышы, у гэтым кірунку зусім іншы. І гэты шлях павінен быць іншым таму, што мы маем зусім іншую сацыяльна-эканамічную форму вытворчасці і зусім іншую тэхнічную ўзброенасць нашай сельскай гаспадаркі.

У 1870 годзе ў Злучаных Штатах Амерыкі на 1 гектар прыходзілася сельскагаспадарчых машын коштам 1,4 далара (гэта прыкладна па тых цэнах складае каля 3 рублёў). У 1900 годзе гэта ўзброенасць павялічылася да 1,8 далараў на 1 гектар. Значыць у іх за 30 год тэхнічная ўзброенасць сельскай гаспадаркі павысілася толькі на 28,5 проц.

А што мы маем у нашай сельскай гаспадарцы? У нас узброенасць сельскагаспадарчымі машынамі складала ў 1934 годзе 25,9 руб. на кожны гектар, а ў 1935 годзе складае ўжо 46,6 руб., гэта значыцца за адзін толькі год узброенасць сельскай гаспадаркі машынамі ўзрасла на 84 проц. У іх за 30 год — на 28 працантаў, у нас за 1 год — на 84 працанты. **(Апладысменты).**

Гэта акалічнасць, таварышы, стварае нам літаральна ўсе неабходныя ўмовы для таго, каб тое, што перадавая капіталістычная краіна прайшла за 30 год, мы маглі прабегчы за 3—4 гады. **(Апладысменты).** Больш таго, павялічыўшы на працягу 20 год вытворчасць зярна на 2 мільярды пудоў, Злучаныя Штаты Амерыкі на гэтым загрузлі, і на працягу цэлых 30 год іх валавы збор зернавых хлябоў не павялічваецца, хістаючыся то трошкі ў бок павышэння, то трошкі ў бок паніжэння, у залежнасці ад кліматычных умоў і аграрных крызісаў.

Мы, паўтараю, ідзем зусім іншымі шляхамі. Наш шлях заключаецца ў тым, каб максімальна выкарыстаць тэхнічную ўзброенасць нашай сельскай гаспадаркі. На аснове гэтай тэхнічнай узброенасці мы павінны, па-першае, павышаць ураджайнасць нашых палёў і, па-другое, на аснове гэтай-жа ўзброенасці ўзнімаць новыя цалінныя землі.

Калі, таварышы, больш уважліва прыглядзецца да гэтай задачы, якая пастаўлена перад намі ў справе павелічэння валавога збору зернавых культур, то ўся грандыёзнасць гэтай задачы знаходзіць сваё параўнаўча быстрае вырашэнне. Што гэта задача для нас азначае? Мы павінны праз 3—4 гады даваць штогод 7—8 мільярдаў пудоў зернавых культур — будзем лічыць у сярэднім 7,5 мільярда пудоў. На сёння, у 1935 годзе, у нас збор зернавых культур вылічваецца некалькі вышэй 5,5 мільярда пудоў. Прымем кругла 5,5 мільярда пудоў. Інакш кажучы, мы павінны за 3—4 гады павялічыць вытворчасць зернавых культур на 37 проц. Па асобных групах калгасаў у параўнанні з тым ураджаем, які яны маюць сёння, гэта будзе азначаць, што калі калгас дае зараз ураджай у 100 пудоў з гектара, ён павінен павысіць яго ў бліжэйшыя 3—4 гады на 37 проц. Гэта азначае, далей, што ён павінен сабраць замест 100 пудоў — 137 пудоў з гектара. Я пытаю ўсіх тут прысутных — ці можна дабіцца таго, каб збіраць не 100 пудоў, а на 37 пудоў з гектара больш? **(Зала хорам адказвае: «Можна». Апладысменты).** Той калгас, які зараз атрымлівае 80 пудоў, павінен будзе даваць 110 пудоў з гектара, г. зн. павысіць за тры гады сваю ўраджайнасць на 30 пудоў з гектара. Калгас, які дае зараз ураджай у 60 пудоў з гектара, ён павінен будзе даваць 82 пуды з гектара, г. зн. на 22 пуды з гектара больш; той, які дае зараз 50 пудоў, павінен даваць 68 пудоў, г. зн. на 18 пудоў з гектара больш; той, які дае зараз 40 пудоў, павінен даваць 55 пудоў — на 15 пудоў з гектара больш.

Да гэтай прыкладнай схемы я павінен дадаць—і думаю, што гэта з'яўляецца зусім справядлівым, — што тыя калгасы, якія маюць зараз ураджай у 40—50 пудоў з гектара, могуць і павінны павысіць ураджай больш, чым на тыя 37 проц. **(Апладысменты).** Гэта з'яўляецца нашым рэзервам для выканання плана ў 7—8 мільярдаў пудоў. Больш таго, няма ніякіх падстаў сумнявацца ў тым, што з ліку калгасаў, што атрымліваюць зараз па 50—60, 80—90 пудоў з гектара, вырастуць у бліжэйшыя гады тысячы калгасаў, падвоіўшых свой ураджай.

Пры ўсім нашым напружанні і велізарнай увазе да павышэння ўраджайнасці зернавых культур мы ні ў якім выпадку не павінны пакідаць без увагі, а, наадварот, павінны ўпарта вырашаць задачу асваення новых земель. У нас і ў еўрапейскай частцы Савецкага Саюза ёсць вялікая колькасць зямель — некалькі мільёнаў гектараў, якія могуць быць шляхам раскарчоўкі, шляхам расчысткі і асушкі падрыхтаваны для вытворчасці зернавых культур. Яшчэ больш такіх зямель ёсць на Усходзе — у Сібіры. Там шляхам ажыццяўлення тых-жа мерапрыемстваў павінны быць падрыхтаваны новыя масівы для пасеву зернавых культур. І Сібір у гэтых адносінах — тут правільна выступаў прадстаўнік ад Сібіры — павінна ператварыцца ў другую Украіну па вытворчасці зярна. **(Апладысменты).**

Гэта павелічэнне вытворчасці зярна за кошт узды́му цалінных зямель, за кошт новых пасеўных плошчаў з'яўляецца рэзервам звыш таго павышэння ўраджайнасці, аб якім я вам зараз гаварыў.

Якія-ж сродкі тут трэба прымяніць для таго, каб задача, пастаўленая правадыром нашай партыі таварышам Сталіным, каб гэта задача кожным калгасам, кожным соўгасам была выканана?

Перш за ўсё трэба дабіцца зніжэння страт зярна пры ўборцы. І гэта задача вырашаецца зусім добра. На самой справе, мы ў мінулым годзе ўбралі камбайнамі 2 з невялікім мільёны гектараў. У 1935 годзе мы ўжо ўбралі камбайнамі 6,8 мільёна гектараў. У 1936 годзе мы мяркуем убраць 18—20 мільёнаў гектараў. А паколькі далейшае снабжэнне нашай сельскай гаспадаркі камбайнамі пойдзе яшчэ больш высокімі тэмпамі, чым у 1936 г., то я думаю і ўпэўнены, што праз 2—3 прыкладна гады нашы калгасы будуць знаходзіцца ў такім-жа становішчы, у якім знаходзяцца ўжо нашы зернасоўгасы, г. зн. мы зможам убраць пераважную частку ўсіх нашых зернавых культур камбайнамі. **(Апладысменты).** А што азначае ўборка камбайнамі? Уборка камбайнамі ў справе барацьбы са стратамі адыгрывае велізарнейшую ролю. Пры ўборцы камбайнамі мы эканомім каля 10 пудоў на кожны гектар.

Наступнай важнейшай умовай уздыму нашых ураджаяў з'яўляецца насенне. Тут галоўны корань, так сказаць, нашай агратэхнічнай работы. Трэба пэўна і прама сказаць, што тое, што гаварыў таварыш Сталін на XVII партыйным з'ездзе аб заблытанасці становішча з насеннем зернавых культур, застаецца правільным, на жаль, і на сённяшні дзень. Як правіла, ва ўсім Савецкім Саюзе мы сеем насеннем, якое паступае з апошніх абмалотаў. Гэта насенне ніяк у гаспадарцы не адбіраецца; яно паступае для пасеваў з агульнай змешанай масы зярна. Больш таго, мы часта вымушаны звярачацца да дзяржаўнай насеннай пазыкі і атрымліваць неабходнае нам насенне ад загатоўчых арганізацый, якія зусім не прызваны да таго, каб належным чынам сартаваць і хаваць насенне. Нашы задачы ў справе забеспячэння вытворчасці добрым насеннем заключаюцца ў тым, каб кожны калгас паклапаціўся аб тым, каб у сябе ў полі прыгатаваць добрае насенне для пасеву наступнага года. Што для гэтага трэба зрабіць? Для гэтага трэба ў кожным калгасе адабраць, выдзеліць спецыяльны ўчастак, дзе-б зярно вырошчвалася спецыяльна на насенне. За гэтым участкам неабходна ўстанавіць і спецыяльны нагляд, даць яму лепшую апрацоўку. Мы не маглі гэтага зрабіць раней, некалькі год назад. Не маглі гэтага зрабіць таму, што ў нас кулацтва яшчэ не было разбіта, а адгалоскі кулацтва давалі сябе ведаць і ў калгасах. Мы мелі вялікае супраціўленне з боку гэтых элементаў справе выканання дзяржаўнага плана хлебазагатовак. Зараз становішча змянілася карэнным чынам. Кулацтва разбіта. Асколкі кулацтва, калі не поўнасцю, то ў значнай меры з калгаса вычышчаны. Таму мы можам ахарактарызаваную тут задачу паставіць і, паставіўшы ўжо з вясны 1936 года, ва што-б там ні стала яе поўнасцю ажыццявіць.

За насеннымі ўчасткамі павінен быць устаноўлены старанны догляд. Іх патрэбна асабліва старанна ўзараць, добра апрацаваць, у адпаведныя, найлепшыя тэрміны пасеяць і, больш таго, потым за гэтым полем штодзенна наглядаць. Калі на гэтым полі расце, скажам, пшаніца, г. зн. поле прызначана для вытворчасці насення пшаніцы, а ты бачыш, што на гэтым полі побач з пшаніцай ёсць жыта, то апошняе трэба выпалаць да апошняга каласка. Разам з тым трэба выпалаць усё пустазелле. Толькі тады калгас атрымае добрае насенне. Побач з забеспячэннем сябе добрым насеннем, — а гэта, таварышы, велізарны рэзерв павышэння ўраджайнасці, які цяжка нават у лічбах вылічыць, — побач з забеспячэннем сябе добрым насеннем трэба смялей, таварышы, ісці па шляху, аб якім гаварыў таварыш Лысенка, па шляху яравізацыі нашых пасеваў.

Цяпер гэта справа — ужо не лабараторная справа. Яна праверана не толькі ў лабараторыях, яна праверана на шырокіх калгасных палях. У гэтым годзе ўжо 2 з лішкам мільёны гектараў было пасеяна яравізаваным насеннем. Праверка ў вытворчасці паказвае, што пасеў яравізаваным насеннем павялічвае ўраджайнасць ад 1 да 3 цэнтнераў на гектар.

Што, гэта справа трудная, ці што? Што для гэтага трэба фабрыкі будаваць? Заводы будаваць? Не; для справы яравізацыі насення трэба мець добры свіран, або сарай, самы звычайны тэрмометр і, агранома, які-б за гэтай справай назіраў, які-б хварэў за яе. Усё гэта ў нашых сілах. І таму сяўба яравізаваным насеннем павінна расці ў нас гіганцкімі тэмпамі.

Трэці наш рэзерв — правільны севазварот. У гэтай справе мы таксама не можам пахваліцца вялікімі поспехамі. У нас лічыцца, што палі севазваротаў у нас нарэзаны на 60 проц. Але праверка становішча гэтай справы на месцах паказвае, што правільнымі севазваротамі ў нас ахоплена не больш 40 проц. агульнай пасеўнай плошчы. А ўвядзенне правільных севазваротаў зноў-такі азначае значнае павышэнне ўраджайнасці.

А іншыя нашы рэзервы? Яны таксама невычарпальны. Возьмем гной. Гною ў нас у 1933 г. было вывезена на палі 81 млн. тон. У 1935 годзе вывезена 135 млн. тон, г. зн. за 2 гады адбылося павелічэнне на 65 проц. Як быццам на першы погляд здаецца, што можна ганарыцца гэтым ростам. А на самой справе ганарыцца пакуль што абсалютна няма чым. Чаму? Зноў такі, праверка таго, што ёсць на месцах, паказвае, што ў лепшым выпадку ў нас выкарыстоўваецца толькі палова гною; другая палова гною прападае. Больш таго, гной — гэта такі матэрыял, які любіць, каб за ім даглядалі. Калі вы гэты гной будзеце проста раскідваць, а не захоўваць яго ў правільна пабудаваных гноехавальніках, не будзеце яго своечасова ў зямлю заворваць, то гэта азначае страту 30—40 проц. тых пажыўных матэрый, якія ў гнаі ёсць. А колькі ў нас, таварышы, прападае гнойнай жыжы! Вось нават з вас, перадавых калгаснікаў, ударнікаў, стаханаўцаў, ці многія могуць сказаць, што ў калгасе добра зроблены гноехавальнік і жыжапрыемнік для захоўвання жыжы ад гною? Я ўпэўнен, што лік такіх таварышоў будзе ва многа разоў меншым, чым колькасць удзельнікаў нашай нарады.

А што азначае, таварышы, адсутнасць гэтых гноехавальнікаў і адсутнасць жыжапрыемніка (асабліва адсутнасць жыжапрыемнікаў)? Гэта азначае страту значнай часткі пажыўных матэрый гною, бо галоўная пажыўная матэрыя—азот — у сваёй асноўнай долі знаходзіцца іменна ў гнойнай жыжы, а не ў гнойнай саломе.

Па пытанню аб гнаі да апошняга часу існавала зусім шкодная тэорыя. Сутнасць яе заключалася ў тым, што быццам-бы ў гнаі адчуваюць патрэбу толькі гліністыя і пясчаныя глебы. Зараз ужо вопытам саміх калгаснікаў у Куйбышаўскім краі, у Леваўзбярэжжы Украіны, у Крыму, у Днепрапятроўскай вобласці і ў радзе іншых абласцей даказана, што гной з'яўляецца каштоўным сродкам для павышэння ўраджайнасці і на чорназемных глебах. Таму справа прымянення гною павінна ў нас цяпер развівацца значна больш быстрымі тэмпамі, чым гэта было да гэтага часу.

Велізарныя рэзервы павышэння ўраджаяў крыюцца яшчэ і ў своечасовым выкананні ўсіх сельскагаспадарчых работ. Мы навучыліся цяпер выконваць усе работы, як правіла, быстра. Тэрміны сельскагаспадарчых работ трэба скарачаць і далей. Мы маем для гэтага ўсе ўмовы. Але гэтага мала. Усе сельскагаспадарчыя работы мы павінны выконваць у **найлепшы**, з пункту гледжання агранамії, час. А гэта патрабуе дыферэнцыяванага падыходу да кожнай культуры і да кожнага ўчастка. Найлепшы час сяўбы, апрацоўкі, уборкі вызначыць не так-то лёгка, як гэта здаецца многім. Але мы павінны навучыцца гэта рабіць, бо ад гэтага залежыць вельмі многае ў барацьбе за павышэнне ўраджаяў.

Далей. Асабліва вялікую ўвагу зараз трэба аддаць **якасці** апрацоўкі нашых папараў. Нашы папары павінны стаць сапраўднымі папарамі. Тое-ж самае трэба сказаць і аб зябліве, дадаўшы сюды задачу значнага расшырэння плошчаў зябліва. Для гэтага калгасам дана ўсё. А добры папар, добрае зябліва і многа зябліва — гэта магутныя рэзервы павышэння ўраджаяў, далёка і далёка намі яшчэ не выкарыстаныя.

Непараўнаўча з мінулым мы павінны ўзмацніць увагу да задачы травасеяння (і перш за ўсё канюшынасеяння). Тут справа не толькі ў паляпшэнні нашай кармовай базы, а перш за ўсё ў павышэнні ўрадлівасці нашых глеб, у павышэнні ўраджаяў. Пасевы канюшыны, люцэрны, жытняку, як сродку павышэння ўраджаяў, да апошняга часу вельмі моцна недаацэньваліся. З гэтай недаацэнкай трэба раз і назаўсёды пакончыць. Гэты рэзерв павышэння ўраджаяў павінен быць выкарыстан максімальна.

Асабліва я хачу звярнуць увагу на так званую нячорназемную паласу. Нячорназемная паласа і ў адносінах вільгаці, і ў адносінах цяпла знаходзіцца ў вельмі спрыяючых умовах. Абсалютна ўсе калгасы гэтай паласы могуць дасягнуць на працягу бліжэйшых трох год ураджаю не ніжэй чым 100 пудоў з гектара ў сярэднім. Такое заданне павінна ўзяць на сябе кожная вобласць нячорназемнай паласы. Што неабходна для вырашэння гэтай задачы? У першую чаргу неабходна дабіцца паглыблення ворнага пласта ў нячорназемнай паласе. Зараз у нячорназемнай паласе ворыва праводзіцца самае лепшае на 8—9—12—14 сантыметраў, у залежнасці ад складу глеб. У нячорназемнай паласе ёсць прыкладна ад 40 да 60 проц. так званых падзолістых глеб. Калі на гэтых глебах паглыбляць ворны пласт толькі механічна — дабра ад такога паглыблення чакаць нельга. Але калі вы гэта паглыбленне ворнага пласта спалучыце з павелічэннем вывазу гною, з прымяненнем торфу як угнаення, то вы зможаце без асабліва вялікай цяжкасці, без асабліва вялікіх затрат на працягу бліжэйшых трох год павялічыць глыбіню ворнага пласта, як мінімум, на 3—4 сантыметры. А павелічэнне глыбіні ворнага пласта ў нячорназемнай паласе азначае рост ураджаяў. Прыкладна падлічана, што паглыбленне ворнага пласта на 1 сантыметр з адпаведнай колькасцю ўнесенага гною або торфу, павышае ўраджай на 10 пудоў. Павялічце глыбіню ворнага пласта на 3—4 сантыметры, і вы атрымаеце значную прыбаўку ва ўраджаі.

У абласцях нячорназемнай паласы каля 50 проц. глеб з'яўляюцца кіслымі. Выправіць кіслотны характар глебы вельмі лёгка. Для гэтага ёсць верны сродак — вапна. Вапнавыя туфы тут раскіданы паўсямесна. Пакуль вапны мы ўносім мала (300 тыс. тон у 1935 годзе). Гэту колькасць трэба павялічыць па крайняй меры ўжо ў бліжэйшыя два гады ў 5—6 раз.

На нячорназемную паласу кладзецца значная доля задачы, пастаўленай таварышам Сталіным. Тут мы павінны гаварыць не аб 37 проц. павышэння ўраджаю, а па крайняй меры аб павелічэнні яго ў бліжэйшыя 3—4 гады на 65—70 проц. Для гэтага ёсць усе і арганізацыйныя, і тэхнічныя падставы.

І так, таварышы, у нашай гаспадарцы закладзены велізарныя рэзервы, якія трэба ўмела выкарыстаць. І тады задача даваць штогод 7—8 мільярдаў пудоў хлеба — будзе выканана і перавыканана ва ўстаноўлены таварышам Сталіным тэрмін. **(Апладысменты).**

У справе барацьбы за ўздым ураджайнасці нашых зернавых культур рашаючую ролю павінен адыграць наш аграном, наша навука. Зараз наш аграном на вёсцы, ідзе, як правіла, ззаду стаханаўскага руху калгаснікаў. А аграном-жа для калгасаў тое-ж самае, што інжынер для прамысловасці. Аграном павінен быць арганізатарам калгаснікаў у справе барацьбы за высокую ўраджайнасць, а не цягнуцца ў хвасце. І ад агранома, ад добрага агранома, калгаснікі чакаюць многага і многага. Разам з тымі дасягненнямі, разам з тым ростам, які адбываецца ў нашай калгаснай вёсцы, растуць запросы калгасніка да агранома. І аграном павінен не толькі ўлічваць і задавольваць гэтыя запросы. Ён павінен ісці наперад, быць арганізатарам перадавых калгаснікаў і ўсёй нашай калгаснай масы. **(Апладысменты).**

Тое-ж самае, таварышы, патрабуецца і ад прадстаўнікоў нашай сельскагаспадарчай навукі. Для развіцця ўсякай навукі, у тым ліку і для развіцця сельскагаспадарчай навукі, наша краіна прадастаўляе такія ўмовы, якіх няма, не можа быць і ніколі не будзе ні ў адной капіталістычнай краіне. І гэта нашы вучоныя павінны ўсвоіць і поўнасцю выкарыстаць гэтыя магчымасці, каб навукай абагульняць практыку нашых перадавых калгаснікаў і практыкай узбагачаць навуку. **(Апладысменты).**

Нашы навуковыя работнікі яшчэ не аплачваюць усіх тых затрат, якія робіць наша краіна на сельскагаспадарчую навуку. І з гэтым адставаннем трэба як можна хутчэй пакончыць. Для гэтага навука павінна па-сапраўднаму дапамагчы руху стаханаўцаў сельскай гаспадаркі, павінна па-сапраўднаму дапамагчы развіццю руху за высокія ўраджаі.

Мабілізуючы ўсю калгасную масу, арганізуючы аграномаў, арганізуючы нашу сельскагаспадарчую навуку, я ўпэўнен, што пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна мы ажыццёвім тое заданне, якое ён перад намі паставіў, і 7—8 мільярдаў пудоў хлеба за 3—4 гады абавязкова дамо. **(Апладысменты).**

Наперад, таварышы, за выкананне ўказання правадыра народаў таварыша Сталіна: давесці за бліжэйшыя 3—4 гады штогадовую вытворчасць зярна да 7—8 мільярдаў пудоў! **(Бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авацыю).**

лiся ў бацькі Ляшчынскага, яны моцна сябравалі на Капыльшчыне, у Слуцкім павеце. І вось — Ляшчынскі намеснік наркома асветы.

Следам за гэтым пачынаецца сцягванне старых капыльскіх і слуцкіх «сяброў», якія рассаджваюцца на адказнейшыя ўчасткі.

Дырэктарам інстытута павышэння кваліфікацыі настаўнікаў з'яўляецца **Зінковіч.** У яго руках канцэнтруюцца такім чынам усе ніці, забяспечваючыя правільнае і граматнае навучанне дзяцей. А хто ён сам? Сын буйнага арандатара маёнтка з Слуцкага павета (Узденшчына), многія з яго сваякоў асуджаны за контррэвалюцыйную кулацкую нацдэмаўскую дзейнасць. Сам Зінковіч у свой час быў выключан з партыі, як нацдэм, але здолеў пралезці зноў у партыю і адразу апынуўся ў НКАсветы.

Ці не ясна зараз, чаму так дрэнна стаяць справы ў школах з граматнасцю вучняў і... саміх настаўнікаў?

Начальнікам метадычнага бюро НКА — зноў такі рашаючы ўчастак кіраўніцтва выкладаннем у школе — сядзіць **Слаўковіч,** прахадзімец, у былым цесна звязаны з польскай дэфензывай. Паходжання? — З Случчыны.

Лаўрыновіч — актыўны эсэраўскі «дзеяч» Слуцкага павета — начальствуе ў кіраўніцтве дзіцячымі дамамі. Як трапіў у Наркомасветы? Проста — ён быў у свой час загадчыкам таго аддзела наркасветы, у якім Ляшчынскі з'яўляўся загадчыкам сектара мастацтваў.

Так падбіраецца ў апарат наркамата кампанія слуцкіх эсэраў і нацдэмаў. З іх-жа камплектуецца і кіраўніцтва найбольш важнымі ўчасткамі на перыферыі. **Зінюк—** былы член нацдэмаўскай арганізацыі з Случчыны (Капыль), становіцца дырэктарам Аршанскага педтэхнікума. Дырэктары барысаўскага педтэхнікума, узденскай сямігодкі і многіх іншых вузлавых асветных устаноў выкрыты зараз як былыя ўдзельнікі эсэраўскай і нацдэмаўскай арганізацый на Капыльшчыне.

Падбіраліся і другія людзі — блізкія па эсэраўска-белагвардзейскаму духу. Белагвардзеец **Лозбін** атрымлівае ў свае рукі навукова-даследчы інстытут, які паступова засмечваецца варожымі элементамі, накшталт **Шашко** — удзельніка эсэраўскіх паўстанняў, рознага роду кулакоў, гандляроў і інш.

Ці не за гэтыя «заслугі» павышаецца Лозбін у пасадзе, пераводзіцца ў НКА начальнікам школьнага кіраўніцтва? І хоць многія члены партыі катэгарычна пярэчылі перад **Чарнушэвічам** супроць гэтага прызначэння, верх узяў **Ляшчынскі,** які высунуў гэту кандыдатуру.

Інспектарам польскай культуры прызначаецца **Пятрова,** у былым член нацыяналістычных арганізацый, якая прыцягваецца да адказнасці за спробы скарыстаць свой білет члена партыі, куды яна пралезла ашуканчым чынам, для абароны контррэвалюцыйных нацыяналістаў.

Зразумела, што ўся гэтая варожая кампанія вяла пэўную лінію на зрыў мерапрыемстваў партыі і ўрада, насаджвала невуцтва і калечыла нашых дзяцей.

Вельмі характэрна выкрытая пры праверцы партдакументаў Аршанскім райкомам контррэвалюцыйная група, засеўшая ў няпоўнай сярэдняй школе Белдрэса на чале з ворагам, які прабраўся ў рады партыі, — дырэктарам школы Валчковым. Гэту школу ў Наркомасветы распісвалі і размалёўвалі, як адну з самых лепшых, з самых выдатных. А нацдэмы, засеўшыя ў школе, вялі «педагагічную работу» так, што вучні, скончыўшыя Белдрэсаўскую школу, не маглі з-за страшэннай бязграматнасці паступіць ні ў адну сярэднюю навучальную ўстанову.

Зараз у ходзе праверкі партыйных дакументаў эсэраўска-нацдэмаўская кампанія ў Наркомасветы выкрыта.

Сур'ёзны ўрок гэтай справы абавязвае яшчэ больш павысіць рэвалюцыйную пільнасць, узмацніць барацьбу за выкананне важнейшых рашэнняў партыі і ўрада аб школе, аб бальшавіцкім навучанні нашых дзяцей.

Бальшавіцкія кадры кіраўнікоў школьнай справай, якімі партыя ўзмоцніць гэты адказнейшы ўчастак сацыялістычнага будаўніцтва, ускрыюць да канца ўсё эсэраўска-нацдэмаўскае ахвоснне, якое яшчэ сям-там хаваецца ў органах народнай асветы, і хутка рушаць нашу школу ўгару, па шляху, указанаму ЦК нашай партыі і нашым вялікім правадыром таварышам **Сталіным.**

С. РУБЕЖЫН,
Г. МАЛІКІН.

Якуб Колас

ПРЫСВЯЧАЮ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

Мінула шмат гадоў,
І многа змен за час той адбылося!
У подыхах вятроў
Шмат страчана слядоў,
Бы красак тых у выцвеўшым пракосе.
І часта, нібы ў сне,
Дзяцінства мне мільгнецца прад вачамі,
Як песня аб вясне,
Аб той, што колісь мне
Няяснымі звінела галасамі.
Пазабыцца гэтых слоў
І з'яў былых не здолеў я і сёння:
Не, не — ды ўспомню зноў
Той кут, дзе я даўно
Сагрэты быў пяскамі Наднямоння.
Я свет угледзіў там,
Пазнаў складанасць гам яго і тонаў,
Адчуў адвечны храм,
Злучэнне блеску плям,
Дзе ўсё дрыжыць, звініць напеўным звонам.
І колькі з'яў і чар
У памяці захована з былога —
Дзяцінства казак, мар
Прывабны скарб і дар,
Як першая ў жыцці мая дарога!
Хоць след пуцін маіх
Засыпан там ужо даўно вятрамі,
А бачу, як жывых
Мне блізкіх, дарагіх,
Замучаных панамі і царамі...
Дзяцінства сны мае
І вобразы пад нёманаўскім сонцам!
Як часта паўстае
І вабіць і пяе
Акорд, адспеваны і злучаны з бясконцым!

**

Прайшоў час не малы,
К нам светлыя заглянулі дзянніцы,
А там, у бок Сулы, *)
Драпежныя арлы
Дзюб звесілі ў панурай таямніцы.
Па сходзе многіх дзён
Я зноў зірнуў у вочы родным долам...
Зняменне, ціш і сон,
Убогасць і прыгон,
За крыжам крыж, астрогі і касцёлы.
Зноў цягнуцца з імглы
Забытыя малюнкі і настроі:
«Двуглавые» арлы,
Жандар, тупы і злы —
Прыпеўкі ўсе з той оперы старое!
Вось ён, другі жандар!
Нутро адно, хоць іншае аблічча.
Насунут брыль на твар
Ён бог тут, ён тут цар
І «польскосці» ахова ў прыгранічча.
Гляджу, лаўлю вакол
Знаёмыя і выцвеўшыя рысы.
Дзе-ж люд, ярэмны вол?
Спусціўшы вочы ў дол,
Ён ходзіць дзесь, адцёрты за кулісы.
Дзе-ж посулы паноў,
Іх лёкаяў аб роўнасці, аб волі?
У дзвэнканні званоў,
У звоне кайданоў,
У свісце бізуноў,
У голадзе, асадніцтве, падполлі!
Дык вось які ты, край,
Прытулак мар і сноў маіх дзяцінных!
Стары сную ты бай
Пра царскі, панскі рай,
Гаротная, зняменая краіна!
Пасечаны лясы,
І толькі хмыз на торфішчах буяе.
Загоны — паясы,
Ні сілы, ні красы —
На тыя-ж галасы
Звініш, зямля Заходняя, старая!
І горкім палыном
Павеяла ад песні, ўжо забытай...
Мой родны край і дом
Пад белым, пад арлом!
Нядолю ты цяжкаю спавіты.
І я, твой родны сын,
Чужынцам у табе сябе ўжо адчуваю.
Прымі-ж хоць на ўспамін
Нататкі з пуцявін —
Жальбу маю аб лёсе тваім, краю!

3.1—1936 г.

*) Прыгранічная рэчка З. Беларусі. **Я. К.**

ВОПЫТ ПЕРАДАВЫХ БРЫГАДЗІРАЎ

БУДА - КАШАЛЁВА. Дзесяткі калгасаў раёна падхапілі ініцыятыву калгаса «Ільіч», Менскага раёна, і ўключаюцца ў спаборніцтва за 250 цэнтнераў бульбы з гектара.

У калгасе **«Гром»** адбылася агратэхнічная нарада, прысвечаная ўзняццю ўраджайнасці бульбы. У нарадзе прымалі ўдзел старшыні калгасаў, брыгадзіры, інспектары па якасці калгаснікі і калгасніцы-ўдарнікі калгасаў Буда-Кашалёўскага сельсовета і калгаса імя Дзяржынскага, Любавінскага сельсовета, які ў гэтым годзе дабіўся па асобных участках па 250 цэнтнераў бульбы з гектара.

Брыгадзіры, інспектары па якасці і ўдарнікі падзяліліся сваім вопытам барацьбы за высокі ўраджай бульбы. Першым выступіў брыгадзір 1-й брыгады калгаса «Гром» **Верачынскі Якаў,** узнагароджаны за выдатную работу граматай ЦВК БССР.

Тав. Верачынскі расказаў аб тых мерапрыемствах, якія забяспечылі яго брыгадзе ўраджай бульбы на асобных участках у 237 цэнтнераў з гектара, а ў сярэднім па брыгадзе — 180 цэнтнераў з гектара.

Такі ўраджай брыгада атрымала толькі таму, што захоўвала севазварот, угнаіла бульбянае поле, уважліва адбірала насенне бульбы — «вольтман», дапускаючы рэзку яе толькі ў выключных выпадках.

— Бульбу я баранаваў 2 разы, закучваў 3 разы, садзіў яе не на дно баразны, а ў мяккі пласт. Вось чаму ў мяне была такая добрая і ўрадлівая бульба, — заявіў т. Верачынскі.

У будучым годзе тав. Верачынскі абавязаўся зняць 250 цэнтнераў з кожнага гектара пасеву бульбы.

З вялікай увагай удзельнікі нарады выслухалі брыгадзіра першай брыгады калгаса імя Дзяржынскага, Любавінскага сельсовета, тав. **Зайцава,** які зняў з трох гектараў па 250 цэнтнераў бульбы. Ён падрабязна расказаў «сакрэт» такога ўраджаю. Гэты ўчастак быў своечасова ўзараны пад зябліва, вясной яго 2 разы дыскавалі трактарнымі дыскамі. На кожны гектар вывезлі звыш 60 вазоў гною. Бульбу садзілі на гной, які кідалі ў баразну, 2 разы яе баранавалі і 3 разы акучвалі.

Усе выступаючыя калгаснікі адзначылі, што захаванне сортнасці насення бульбы з'яўляецца адной з галоўнейшых умоў высокага ўраджаю.

Агароднік калгаса **«Гром» Сапліцкі Ігнат** расказаў аб тым, як ён у гэтым годзе атрымаў ураджай бручкі ў 500 цэнтнераў з гектара.

Удзельнікі нарады ў колькасці 52 чалавек звярнуліся з пісьмом да ўсіх калгаснікаў раёна, у якім яны расказваюць аб сваім абавязацельстве змагацца за 250 цэнтнераў бульбы з гектара і заклікаюць наследваць іх прыкладу ўсіх калгаснікаў раёна.

З. ЛОСЕЎ.

АНТЫЯПОНСКІ РУХ У КІТАІ ЎЗМАЦНЯЕЦЦА

БЕЙПІН, 4 студзеня. (БЕЛТА). Учора з Бейпіна вышла ў розныя пункты 476 студэнтаў, у тым ліку 70 дзяўчат, для разгортвання прапаганды антыяпонскага руху. Паліцэйскія атрады прабавалі не выпусціць студэнтаў з горада, але атрымалі рашучы адпор. Звыш 200 студэнтаў выехалі з той-жа мэтай з Цяньцзіня. Многія групы прапагандыстаў, як паведамляюць газеты, вышлі з Бейпіна сакрэтна. Па дарозе студэнты мяркуюць арганізоўваць аддзяленні студэнцкага саюза ўсюды, дзе размешчаны школы. Усе студэнты забяспечаны надрукаванымі ў друкарні лістоўкамі і маюць маленькія мімеографы (множальныя апараты).

ШАНХАЙ, 4 студзеня. (БЕЛТА). Група студэнтаў наладзіла дэманстрацыю каля дома лідэра Гаміндана Ван Цзін-вея ў Шанхаі. Дэманстранты крычалі «далоў здрадніка».

Газета «Шанхай івнінг пост» паведамляе, што ў апошнія дні ў Шанхаі шырока распаўсюджваецца адозва «шанхайскага саюза нацыянальнага выратавання».

Адозва адрасавана «ўсім прыяцелям Кітая ва ўсім свеце» і заклікае іх да салідарнасці, да падтрымання барацьбы кітайскага народу за нацыянальнае вызваленне.

ЯПОНСКІЯ ПЛАНЫ «МІРНАГА» ЗАВАЯВАННЯ КІТАЯ

ТОКІО, 4 студзеня. (БЕЛТА). Японскія газеты паведамляюць, што міністр замежных спраў Японіі Хірота рашыў пачаць з нанкінскім урадам перагаворы аб карэнным урэгуляванні япона-кітайскіх адносін.

Перагаворы павінны адбывацца на асобнай **япона-кітайскай канферэнцыі.** Японія ўнясе на гэту канферэнцыю наступныя прапановы:

1. Прызнанне Кітаем Манчжоу-Го.
2. Сумесная барацьба Кітая і Японіі супроць комунізма.
3. Поўнае падаўленне антыяпонскага руху і спыненне байкоту японскіх тавараў па ўсяму Кітаю.
4. Стварэнне эканамічнага саюза паміж Кітаем і Японіяй.
5. Урэгуляванне ўсіх нявырашаных праблем.

ЗАКОНАПРАЕКТ АБ НЕЙТРАЛІТЭЦЕ ЗША

ВАШЫНГТОН, 3 студзеня. (БЕЛТА). На аб'яднаным пасяджэнні сената і палаты прадстаўнікоў было агалошана пасланне прэзідэнта Рузвельта кангрэсу ЗША.

Як указвае Рузвельт, «справа дайшла да таго, што народы Амерыкі павінны звярнуць увагу на ўзрастаючую непрыязнь, яўныя тэндэнцыі да агрэсіі, рост узбраенняў у Еўропе і ў Азіі — на абстаноўку, у якой многа элементаў, прывёўшых да трагедыі ўсеагульнай вайны. У любы дзень магчыма ўтаржэнне і напад з боку кіраўнікоў тых краін, якія не прытрымліваюцца прынцыпаў паляпшэння жыцця людзей».

У пасланні далей гаворыцца: «Міру пагражаюць нямногія, міру пагражаюць тыя, хто імкнецца да эгаістычнай улады. ЗША прытрымліваюцца нейтралітэту ў адносінах да ўсіх краін, якія вядуць войны, не закранаючы непасрэдна Амерыку. ЗША і астатняя частка Амерыкі могуць адыграць толькі адну ролю: з дапамогай арганізаванага нейтралітэту не заахвочваць барацьбы, з дапамогай адпаведных сродкаў абароны выратаваць сябе ад уцягнення ў вайну і ад нападу».

***

ВАШЫНГТОН, 3 студзеня. (БЕЛТА). Дзяржаўны сакратар (міністр замежных спраў ЗША) Хэл заявіў прадстаўнікам друку, што дзяржаўны дэпартамент (міністэрства замежных спраў ЗША) поўнасцю адабрае ўнесены ў кангрэс законапраект аб нейтралітэце.

Новы законапраект дае прэзідэнту права накладаць у роўнай ступені эмбарго (забарону) на дастаўку зброі і ваеннага снаражэння ва ўсе ваюючыя краіны і, апрача таго, дазваляе прэзідэнту накладаць эмбарго на вываз іншых рэчаў і матэрыялаў, прадназначаных для ваенных мэт.

Вайна ў Абісініі

ЛОНДАН, 5 студзеня. (БЕЛТА). Як паведамляюць з Харара, 5 італьянскіх самалётаў бамбардыравалі егіпецкі атрад Чырвонага крыжа ў адной мілі ад Дагга-Бура.

Згодна афіцыяльнага паведамлення з Адыс-Абебы, на мінулым тыдні ў раёне Макале італьянскія бамбардыроўшчыкі скінулі звыш 10 тыс. бомб, у тым ліку і газавыя бомбы.

УРАЧЫСТАЯ СУСТРЭЧА ОРДЭНАНОСЦАЎ

МАЗЫР, 5 студзеня. **(Кар. «Звязды»).** Сёння ў 4 гадзіны дня ордэнаносцы калгаса імя Варашылава, Тураўскага раёна, тт. **Блоцкі** і **Юхневіч** вярнуліся з Масквы з усесаюзнай нарады перадавікоў ураджайнасці. Працоўныя мястэчка Турава і суседнія калгасы наладзілі ордэнаносцам урачыстую сустрэчу. Іх віталі прадстаўнікі райкома партыі, савецкіх арганізацый і калгаснікі бліжэйшых калгасаў. Выступіўшы з адказным словам ордэнаносец Блоцкі запэўніў, што ён, як старшыня калгаса, прыкладзе ўсе намаганні к таму, каб у 1936 годзе дабіцца яшчэ большай ураджайнасці, перадаць свой вопыт работы ўсім калгаснікам раёна і ўсяго Палесся.

Удзельнікі мітынга паслалі прывітальную тэлеграму таварышу **Сталіну,** у якой яны дзякуюць за ўзнагароду калгаснікаў ордэнамі. Пасля мітынга ордэнаносцы накіраваліся ў свой калгас.

ФРАЛОЎ.

—о—

РЭКОРДНАЯ ВЫВАЗКА ДРАЎНІНЫ

УЗДА. **(Па тэлеграфу).** 31 снежня возчык Уздзенскага леспрамгаса, калгаснік сельскагаспадарчай арцелі «Комінтэрн» т. **Караневіч П. Д.** вывез за 8 гадзін на адным кані адлегласцю ў тры кіламетры 28,7 раўметраў рудстойкі, замест нормы 5 раўметраў. За гэты дзень Караневіч зарабіў 48. р. 50 к.

Дырэктар леспрамгаса **АРОЦКЕР.**

Парторг **КАМЛЮК.**

Райком саюза **ЯСЮЧЭНЯ.**

—о—

ЗЕМЛЯРОБСТВА НА БАЛОТАХ БІРАБІДЖАНА І КАРЭЛІІ

4 студзеня на пасяджэнні сесіі вучонага совета ўсесаюзнага навукова-даследчага інстытута балотнай гаспадаркі ў Менску быў заслухан даклад праф. Дзенісава аб выніках экспедыцый у Яўрэйскую аўтаномную вобласць і Карэльскую АССР.

У Біра-Біджане абследваннем была ахоплена тэрыторыя ў мільён гектараў балот. Удзельнікі экспедыцыі склалі карту і класіфікацыю балот. Выяўлена аграглебавая каштоўнасць паасобных відаў забалочаных зямель. Экспедыцыя знайшла і вывезла насенне вельмі важных у кармовых адносінах бобовых раслін—японскай канюшыны, балотнай чыны і розных дзікарастучых вік. Гэтыя віды раслін могуць мець важнае значэнне і для папаўнення колькасці кармовых раслін БССР. У Карэльскай АССР экспедыцыя прабыла 3 месяцы і распрацавала рад мерапрыемстваў па асваенню балот і ператварэнню іх ва ўрадлівыя землі.

Тэлефанізацыя Менска

Менская аўтаматычная тэлефонная станцыя цалкам уступіла ў эксплаатацыю ў 1933 годзе. На 1 студзеня 1936 года ў горадзе налічвалася 4.868 абанентаў АТС і да 700 тэлефонаў па камутатарах прадпрыемстваў і ўстаноў. У сярэднім на 30 жыхароў горада прыходзіцца адзін тэлефон. Аднак, сталіца прад'яўляе ўсё большы попыт на тэлефанізацыю.

На 1936 год намечана прыключыць да АТС 1.000 новых абанентаў і 380 тэлефонаў па камутатарах прадпрыемстваў і ўстаноў. Пачата ўстаноўка камутатара на 50 тэлефонаў на заводзе імя Варашылава і на 30 тэлефонаў на першай гарадской электрастанцыі. Намячаецца ўстанавіць камутатары на 100 тэлефонаў у Доме друку і на 23 тэлефоны ў Палацы піонераў. Камутатар Дома ўрада пераводзіцца з ручнога абслугоўвання на аўтаматычнае. Учора з Ленінграда атрымана для гэтага абсталяванне. Лік тэлефонаў-аўтаматаў, якіх у горадзе зараз налічваецца 70, мяркуецца павялічыць да 100 і замяніць на новую серыю лепшай якасці.

—о—

ПРАФЕСАР-ОРДЭНАНОСЕЦ Н. Н. БУРДЭНКА Ў МЕНСКУ

5 студзеня ў Менск прыехаў з Масквы заслужаны дзеяч навукі, ордэнаносец праф. Нікалай Нілавіч Бурдэнка. Прафесар быў выклікан у Менск прэзідыумам Беларускай акадэміі навук да захварэўшага акадэміка Грэдынгера.

Пасля наведвання клінік, праф. Бурдэнка ў гутарцы з супрацоўнікам «Звязды» заявіў: «Радуешся, калі бачыш новы Менск. Клінікі сталіцы БССР робяць надзвычай моцнае ўражанне. Нават многія маскоўскія навукова-лекавыя ўстановы не маюць такога першакласнага абсталявання, якое ёсць, напрыклад, у клініцы акадэміка Гаўсмана і іншых.

—о—

ШКОДНАЕ КАПІРАВАННЕ

Рэдакцыя «Звязды» атрымала паведамленне аб тым, што ў Вобальскай поўнай сярэдняй школе, Сіроцінскага раёна, на 10 студзеня намячаецца 10-кіламетравы пераход вучняў—піонераў і камсамольцаў у супроцьгазах. Пераход арганізуецца па ініцыятыве комсорга Паромка.

Безумоўна, што сярод вучняў трэба праводзіць асоавіяхімаўскую работу, але абсалютна недапушчальна механічна пераносіць метады работы з дарослымі на дзяцей або падросткаў. Такія спробы зусім нядаўна атрымалі самую рэзкую ацэнку з боку сакратара ЦК ВЛКСМ тав. А. В. Косарэва. Спадзяемся, што ў гэту справу ўмяшаюцца ЦК ЛКСМБ і Наркомасветы.

КОРАТКА

(Ад карэспандэнтаў «Звязды»).

✱ **1.000 калгасных брыгадзіраў** па масавай меліярацыі будзе падрыхтавана на спецыяльных курсах у раёнах рэспублікі на працягу студзеня-сакавіка. Працягласць курсаў—паўтара месяца.

✱ **Калгасная школа па зімніх відах спорту** адкрылася ў Менску.

✱ **1.700 тыс. тон торфу** на ўгнаенне здабылі ў 1935 годзе калгасы БССР. Сёлета намечана здабыць 4,5 млн. тон торфу.

✱ **На рэканструкцыю ільнозаводаў** Менскага ільнотрэста асігнавана 75 тыс. рублёў. На заводах будзе ўстаноўлена новая машына «Этрыка» для перапрацоўкі нізкагатунковай трасты на кудзелю.

✱ **Малдаванскі дзяржаўны тэатр** прыязджае на гастролі ў Бабруйск. Рускі Дзяржаўны тэатр БССР пасля 4-месячнай работы ў Бабруйску выязджае на гастролі ў Магілёў.

✱ **Нарада маладых спецыялістаў і майстраў-выдатнікаў** маслазаводаў БССР склікана трэстам Белмаслапром. Нарада абмяркуе пытанне аб задачах маславырабляючай і сыраварнай прамысловасці рэспублікі ў звязку са стаханаўскім рухам.

—о—

КВАЛІФІКАВАНЫЯ КАДРЫ ДЛЯ ТОРФЗАВОДАЎ БССР

На Асінторфе адбыўся дзевяты выпуск фабзавуча тарфяной прамысловасці БССР. Выпушчана 100 кваліфікаваных слесараў, рамонтнікаў, токараў, трактарыстаў, машыністаў паравых машын, электраманцёраў і інш.

Сярод выпускнікоў — дваццаць стаханаўцаў (**Ліпакоўскі, Калько, Сянькевіч, Зіранін, Камісараў, Перапечын, Кулагін, Карбановіч** і інш.), якія паказалі высокую прадукцыйнасць працы.

Фабзавучнікі атрымалі кваліфікацыю па пятаму разраду. Усе выпускнікі накіраваны на работу на тарфяныя заводы Белторфа.

Пачата падрыхтоўка да новага набору. З 900 чалавек, падаўшых заявы, допушчана да іспытаў 550.

М. ФРУМКІН.

—о—

ВУЧЛЁТЫ БАБРУЙСКАГА АЭРАКЛУБА

БАБРУЙСК, 4 студзеня. **(Кар. «Звязды»).** У бабруйскім аэраклубе пачаліся заняткі групы пілотаў новага набору. Займаецца 35 чалавек, сярод іх маладыя стаханаўцы мясцовых прадпрыемстваў Балотнікаў, Оля Статкевіч, Пракаповіч, Ксеня Бардзінская, Аляшкевіч, Чучкоўскі і інш. Заняткі адбываюцца без адрыву ад вытворчасці.

Фізкультурніцы таварыства «Спартак» (злева направа) Нарэйка К. І., Аўсеенка А. С. і Шэпелева М. А. — пераможніцы ў навагодняй лыжнай эстафеце ў Менску.

Фото КАПЛІНСКАГА.

НОВАЯ ПРЫКАЗКА

У арцелі «Адраджэнне» (Папярнянскі сельсовет, Менскі раён) не любяць калгаснікі сядзець доўгімі зімнімі вечарамі дома. У іх у клубе часта бывае кіноперасоўка, тут-жа можна знайсці свежую газету, цікавую кнігу. Пры клубе створан літаратурны гурток. Калгаснікі з ахвотай слухаюць чытанне мастацкай літаратуры.

Брыгадзір палявой брыгады т. Цірлюкевіч дужа палюбіў дзеда Талаша з аповесці Якуба Коласа «Дрыгва». У Цірлюкевіча нават у прыказку ўвайшло: «А ну, хлопцы, возьмемся за работу, як дзед Талаш за белапалякаў!».

Шмат хто з калгаснікаў знаходзіць у клубе карыснае і цікавае. І разыходзяцца яны па хатах позна ноччу задаволенымі культурна арганізаваным адпачынкам.

СТАТЫСТЫКА-ЭКАНАМІЧНАЕ АПІСАННЕ РАЁНАЎ БССР

Інстытут эканомікі Беларускай акадэміі навук закончыў вялікую работу па статыстыка-эканамічнаму апісанню раёнаў БССР. Апісана 90 раёнаў і г. Менск. Увесь сабраны матэрыял увойдзе ў спецыяльны зборнік «Статыстыка-эканамічнае апісанне раёнаў БССР».

—о—

КАМЕРА АПАЗНАВАННЯ ПАКРАДЗЕНЫХ РЭЧАЎ

Гэтыя рэчы былі адабраны ў злодзеяў-прафесіяналаў. Яны сабраны ў спецыяльным пакоі — камеры пры кіраўніцтве Рабоча-сялянскай міліцыі НКУС. Камеру наведваюць пацярпеўшыя людзі і апазнаюць свае рэчы. Грамадзянка Э. І. Ждановіч, жыхарка Менска, апазнала сваё ўкрадзенае паліто, дзве хусткі, газавы шарф, дзве сукенкі, блузку, дзве спадніцы. Грамадзянін з г. Вінніцы (УССР) І. С. Смоў[illegible] апазнаў свае штаны.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

НОВАЕ ДАСЯГНЕННЕ СОВЕЦКАЙ КІНЕМАТАГРАФІІ

Гукавы кінотэатр „ПРОЛЕТАРЫЙ"

па раману Герберта УЭЛЬСА

ЧАЛАВЕК-НЕВІДЗІМКА

З 7 студзеня амерыканскі гукавы фільм на РУСКАЙ МОВЕ

Выпуск „СОЮЗИНТОРГКИНО"

Аўтар рускага тэксту дыялагаў Самуіл РЭЙТМАН.
Мастацкі кіраўнік дубляжа Мари ДА. СКОЙ.
Дубляж (перазапіс на рускай мове) зроблен навукова даследчым кіно-фотаінстытутам (НІКФІ)

Пачатак сеансаў: 6, 7-45, 9-20, 11 гадз. веч.
Каса адкрыта штодзённа з 12 гадзін дня.

Да ўсіх падпісчыкаў на газеты і журналы

Народны камісарыят сувязі і Цэнтральнае агульнавыдавецкае бюро кантроля за экспедыраваннем і дастаўкай друку арганізуюць МАСАВУЮ АНКЕТНУЮ ПРАВЕРКУ СТАНОВІШЧА ДАСТАЎКІ ДРУКУ.

У гэтай праверцы вялікую дапамогу павінны аказаць усе зацікаўленыя ў лепшай дастаўцы друку.

Вам будзе дастаўлен на дом (або на прадпрыемства, дзе вы працуеце) кантрольны ліст атрымання газет і журналаў.

Запоўніце кантрольны ліст па ўсіх пытаннях і дайце свае прапановы, як палепшыць дастаўку друку.

Вашы адказы дадуць магчымасць выявіць на канкрэтных фактах становішча дастаўкі друку і дабівацца ліквідацыі недахопаў у рабоце дастаўчных паштовых прадпрыемстваў і асобных паштовых работнікаў.

Кантрольны ліст па запаўненні не затрымлівайце, а склейце і без маркі апусціце ў паштовую скрынку, або вярніце асобе, якая даставіла яго вам.

БЕЛАРУСКІ АГУЛЬНАВЫДАВЕЦКІ КАНТРОЛЬНЫ ПОСТ.

Памяшканне клуба металістаў (вул. Кірава, 12, тэл. 25-384)

СПЕКТАКЛІ СМАЛЕНСКАГА АБЛАСНОГА ТЭАТРА МУЗКАМЕДЫІ

Сёння, 6 студзеня,

Пастаянная картка № 25

„РОЗ-МАРИ"

Пачатак роўна ў 8 гадзін вечара.

Прымаюцца заяўкі на калектыўнае наведванне і пастаянныя месцы на ільготных умовах.

Каса адкрыта з 12 да 2 г. дня і з 6 да 9 гадзін вечара.

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1	Сёння, 6 студзеня, ЖЫЦЦЁ КЛІЧА. Пачатак у 8 г. веч. Білеты прадаюцца ў касе тэатра	ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «ПРОЛЕТАРЫЙ»	Гукавы мастацкі фільм ЗАЛАТОЕ ВОЗЕРА
Гукавы кінотэатр „Чырвоная зорка"	Музыкальная камедыя Вясёлыя рэбяты	ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «Інтэрнацыянал»	Гукавы мастацкі фільм ГРАНІЦА „СТАРОЕ ДУДЗІНА"
		Кіно «СПАРТАК»	Выдатны фільм „Пуцёўка ў жыццё" (нямы варыянт)

БЕЛАРУСКІ ВЫШЭЙШЫ ПЕДАГАГІЧНЫ ІНСТЫТУТ (МЕНСК)

АДКРЫЎ ПРЫЁМ

на сямімесячныя курсы на падрыхтоўцы паступаючых у інстытут.

Пры інстытуце ёсць геаграфічны, гістарычны, літаратурны і педагагічны факультэты. На курсы прымаюцца асобы з асветай у аб'ёме 8—9 класаў.

Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй. Інтэрнатам інстытут не забяспечвае.

Да заявы неабходна прыкласці дакументы аб асвеце, сацпаходжанні, сацстановішчы, узросце і становішчы здароўя, а таксама завераную анкету.

Прыязджаючым — мець з сабой пашпарт.

Тэрмін падачы заяў — да 15 студзеня 1936 года.

Пачатак заняткаў у студзені.

АДРАС: г. Менск, універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, канцэлярыя ВПІ.

ДЫРЭКЦЫЯ ВПІ.

ДА ЎВАГІ

Усіх падпісчыкаў на збор твораў К. Маркса і Ф. Энгельса

Партвыдат прыступае к дадрукаванню вышаўшых з друку няпоўнымі тыражамі і яшчэ нявышаўшых з друку астатніх тамоў збору твораў К. Маркса і Ф. Энгельса з тым, каб поўнасцю задаволіць усіх падпісчыкаў.

З прычыны гэтага, усе падпісчыкі на ўказаныя выданні, якія яшчэ не атрымалі вышаўшыя з друку тамы і жадаючыя ў далейшым поўнасцю атрымаць збор твораў, павінны паведаміць Беларускаму аддзелу падпісных і перыядычных выданняў (г. Менск, Совецкая, 41-12) наступныя весткі:

1. Адрас, дзе атрыман апошні том збору твораў К. Маркса і Ф. Энгельса.
2. Нумар квітанцыі (заказ).
3. Новы адрас, куды накіроўваць выданне.
4. Якія тамы ёсць.

Падпісчыкам, не выслаўшым указаныя весткі, пасылка збору твораў К. Маркса—Энгельса не будзе праводзіцца.

Бел. адд. падпісных і перыядычных выданняў КОГІЗ'а.

ПАДПІСВАЙЦЕСЯ на 1936 год на газету „ЗВЯЗДА".

Калектыў Беларускай акадэміі навук выражае сваё спачуванне работніку БелАН тав. ПРАКОФ'ЕВУ з прычыны смерці яго жонкі ГАЛІНЫ МАЦВЕЕЎНЫ ПРАКОФ'ЕВАЙ.

Грамадскі універсітэт БелНІТО Соцземляробства (Комсамольская, 25, Дом тэхнікі)

у 7 гадзін вечара, адбудзецца

8 студзеня, ЛЕКЦЫЯ-ДАКЛАД

праф. Шыперка на тэму: «Новыя культуры на балотных глебах». Уваход па спісах. Запіс слухачоў працягваецца. (Тэл. № 25-649).

БелНІТО Соцземляробства.

Менскі двухгадовы настаўніцкі інстытут нацменшасцей,

які падрыхтоўвае настаўнікаў для няпоўнай сярэдняй школы па мове і літаратуры, гісторыі і геаграфіі, фізіцы і матэматыцы,

абвяшчае набор на падрыхтоўчыя курсы на рускае, яўрэйскае і польскае аддзяленні.

Паступаючыя на курсы трымаюць іспыты па беларускай мове, матэматыцы, фізіцы, геаграфіі, грамадазнаўству і па роднай мове і літаратуры за 8 класаў сярэдняй школы.

Залікі пачынаюцца з 13 студзеня 1936 года з 3 гадзін дня.

Усе студэнты, прынятыя на курсы, забяспечваюцца стыпендыяй, інтэрнатам не забяспечваюцца.

Заявы аб прыёме на курсы з усімі адпаведнымі дакументамі накіроўваць па адрасу:

Менск, Валадарскага, 5, настаўніцкі інстытут нацменшасцей.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ЛАЗНЕ-ПРАЛЬНЫ ТРЭСТ г. Менска

даводзіць да ведама насельніцтва г. Менска, што ўсе комунальныя лазні і пральня ў 1936 г. працуюць з выхаднымі днямі.

Лазні выхадныя ў наступныя дні:

Лазня № 1 — па Кастрычніцкай вуліцы—1, 7, 19 і 25 кожнага месяца.

Лазня № 2 (гарнізонная) і лазня № 3 — па Стара-Віленскай—2, 8, 14, 20 і 26 кожнага месяца.

Лазня № 4 на Ляхаўцы—3, 9, 15, 21 і 27 кожнага месяца.

Лазня № 5 на Серабранцы — 4, 16, 22 і 28 кожнага месяца.

ПРАЛЬНЯ — Садовая, 6 (прыём і выдача) — 1, 7, 13 і 25 кожнага месяца.

Першы беларускі дзяржаўны тэатр

з 3 па 15 студзеня 1936 г. АБВЯШЧАЕ ДАДАТКОВЫ НАБОР

У ВЯЧЭРНЮЮ ТЭАТРАЛЬНУЮ СТУДЫЮ, БЕЗ АДРЫВУ АД ВЫТВОРЧАСЦІ.

Прымаюцца мужчыны і жанчыны ад 17 да 30 гадоў, маючыя сярэднюю асвету.

Жадаючыя паступіць павінны да заявы прыкласці завераную адпаведнымі ўстановамі анкету, даведку аб здароўі, дакументы аб асвеце, сацыяльным паходжанні.

Допушчаныя да іспытаў будуць выкліканы спецыяльнай позвай.

ДЫРЭКЦЫЯ БДТ-1.

На падставе рашэнняў НКУГ і горспажыўсаюза,

Менскі трэст грамадскага харчавання

ЛІКВІДУЕЦЦА.

Прэтэнзіі будуць прымацца да 15 студзеня 1936 года, пасля чаго ніякія прэтэнзіі прымацца не будуць.

ЛІКВІДКОМ.

Марына-Горскаму сельскагаспадарчаму тэхнікуму паляводства

ПАТРЭБНЫ ВЫКЛАДЧЫКІ

механізацыі сельскай гаспадаркі, хіміі,

чарчэння і геадэзіі.

Аплата згодна палажэння, нагрузка поўная.

Заявы прымаюцца да 20 студзеня.

Адрас: станцыя Пухавічы, Марына-Горскаму сельскагаспадарчаму тэхнікуму.

ПРЫ УПАДКУ СІЛ РАЗУМОВЫХ І ФІЗІЧНЫХ, ПРЫ ХВАРОБАХ СПІННОГА І ГАЛАЎНОГА МОЗГА

ПРЫМЯНЯЕЦЦА ФОСФРЭН (У ТАБЛЕТКАХ) (фосфар для мозга)

Змяшчае ў сабе: фосфар, лецытын, жалеза, кальцый і інш. Патрабуйце ва ўсіх аптэках і магазінах сангігіены СССР. Пры адсутнасці на месцах высылаецца поштай па атрыманні задатку не менш аднаго рубля з кожнага флакона.

Харьков, ул. Артема, 12. Украинскому Институту Эндокринологии.

ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: Габінет рэдактара — 21-852. Габінет нам. рэдактара — 25-188. Сакратарыят — 20-830. Прамысловы аддзел — 21-356. Аддзел мясцовай інфармацыі—25-189. Партыйны аддзел—21-353. Сельскагаспадарчы аддзел 21-846. Аддзел асветы, літаратуры і мастацтва — 23-955. Аддзел пісем—21-399. Загадчык выдавецтва — 21-358. Бухгалтэрыя — 21-845. Аддзел аб'яў і тыражны — 21-351. АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: МЕНСК, Совецкая, 63.

Уп. Галоўлітбела № К—6. Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63. Тыраж 106.045.